

Verksamhetsberättelse och årsredovisning
Västkuststiftelsen

2020

Ledmarkering på Ramsviklandet, Sotenäs kommun.

Huvudmän

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden, oftast kallad Västkuststiftelsen, har tre huvudmän.

- Västra Götalandsregionen
- Göteborgsregionens kommunalförbund, GR
- Region Halland

Ungefär en tredjedel av stiftelsens verksamhet utgörs av uppdragsverksamhet från Länsstyrelserna i Halland och Västra Götaland som även de utser ledamöter i styrelsen.

Stiftelsens ändamål

Ur stiftelsens stadgar §2

”Stiftelsen har till ändamål att genom tillskapandet och förvaltandet av en fond åt nuvarande och kommande generationer bevara för friluftslivet värdefulla strand- och strövområden, öar och holmar i Västsverige ävensom för den västsvenska naturen och landskapsbilden i övrigt värdefulla eller karaktäristiska områden.”

Årets verksamhet

Stiftelsens verksamhet kan delas in i att VÄRNA, VÅRDA och VISA naturen och det är enligt den indelningen som nedanstående redovisning görs.

GÖTEBORGS
REGIONEN

Holkbygge på hög höjd Hördalens naturreservat. Foto: Johan Nilsson

Västkuststiftelsens målbild

Innovativ naturvård

Med det menar vi att Västkuststiftelsen ska kännetecknas av hög kompetens inom området naturvård och att vi ständigt utvecklar metoder och bästa praxis.

Det kräver att vi följer med och utbildar oss kontinuerligt. Stiftelsen är på en hög nivå idag, men måste kontinuerligt utmana och utbilda sig om det ska fortsätta vara så.

Naturvården är basen för all annan verksamhet.

Tillgänglig natur

Med det menar vi att våra områden ska kännetecknas av genomtänkta strategier för att vara tillgängliga.

Tillgänglighet handlar både om hur man kan ta sig till ett område och hur det är utformat på plats.

Stiftelsen har gjort många tillgänglighetsåtgärder inom reservat, men behöver utveckla detta i dialog med besökarna samt arbeta för att det vara enkelt att ta sig till och nyttja våra reservat.

Rätt kommunikation

Med det menar vi att stiftelsen genom riktad kommunikation gör sig relevant och tillgänglig för nuvarande och nya målgrupper och verkar för att fler tar sig ut i naturen.

Kommunikation är ett utvecklingsområde.

Hållbar verksamhet

Med det menar vi både ett internt och externt perspektiv på hållbarhet.

Med ett internt perspektiv handlar det om hur vi ska göra ett så litet negativt miljöavtryck som möjligt med vår verksamhet. Det kan handla om att välja eldrivna arbetsredskap och fordon istället för fossilbränsle drivna dito, eller om att investera i solenergi.

Med externt perspektiv handlar det om att underlätta för besökaren att lämna ett så litet negativt miljöavtryck som möjligt. Det kan handla om att anlägga fler toaletter eller ge förutsättningar för besökaren att ta hand om sitt eget skräp.

Med relativt små medel finns det en stor utvecklingspotential inom hållbar verksamhet

Nöjda medarbetare

Med det menar vi att Västkuststiftelsen ska kännetecknas av sund personalpolitik med fokus på bra förutsättningar för att utföra arbetet avseende både arbetsredskap och kompetens, samt en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö.

Luciafirande vid Bottenstugan i Svartedalen.

Inledning

Den totalt överskuggande händelsen under 2020 har varit den rådande pandemin. Samhället har präglats av omfattande restriktioner som i grunden ändrat beteendemönster för arbete och fritid.

För Västkoststiftelsen har inte förutsättningarna för de anställda påverkats nämnvärt eftersom arbetet mestadels sker utomhus med god distans mellan medarbetare och andra. Den allra största delen av åtgärderna har kunnat genomföras enligt planerna. Det har dessutom funnits mer resurser än något år tidigare genom huvudmännens och framför allt Länsstyrelsens höjda anslag. Det har inneburit att det genomförts mer naturvårdsåtgärder och fler insatser för ett tillgängligt friluftsliv än något tidigare år i stiftelsens verksamhet.

Pandemin har också lett till en besöksökning i både naturområden och på leder som saknar motstycke. Under året kom nästan samtliga naturområden som stiftelsen förvaltar, speciellt de storstadsnära, att få flerdubbelt ökat besöksstryck. I grunden är det givetvis positivt att fler hittar ut och kan njuta av naturen och lära om vikten av biologisk mångfald. Det är sannolikt att ökningen till viss – eller kanske stor – del kommer att bestå även då samhället återgår till det normala. Fler besök innebär behov av större parkeringsplatser, bänkar, eldstäder och troligen även friluftstoletter. Det innebär också ett ökat slitage i populära områden och ett behov av riktad information, bland annat om allemansrätt.

Sammantaget ställer det nya krav på förvaltare och utvecklare av naturområden. Frågor om hållbarheten i att så många som tre av fyra tar bilen till naturområden och vad som är gratis i naturen (ved, sophantering, toalettbesök) ställs på sin spets.

Stiftelsens omsättning har mer än fördubblats på de senaste sex åren. Det ser ut som om ökningen fortsätter även 2021. Länsstyrelsernas uppdrag med naturvård och friluftsliv kommer att öka kraftigt. Arbetet med ledutveckling kommer från och med 2021 att breddas och omfatta mer än 200 mil leder för cykel och vandring.

År 2020 kommer att bli ihågkommet under lång tid, men även 2021 ser ut att bli ett nytt spännande kapitel i stiftelsens historia.

Linus Kron, Göteborg, 15 februari, 2021

Viktiga händelser

Pandemin

Då de första restriktionerna infördes i mars 2020 kunde det direkt utläsas i ökat antal besök på stiftelsens hemsidor. Att det dessutom var en fin vår med vackert väder hjälpte till. Parkeringsplatser fylldes till bristningsgränsen och mer än det då besökare parkerade längs vägar och i diken, inte bara på helgerna utan alla veckans dagar. Vedförråden tömdes i rekordtakt. En viss ökad nedskräpning kunde noteras speciellt i några storstadnära reservat, men i relation till besöksökningen var den inte stor.

I besökarstudier, både Väst kuststiftelsens egna och andra från bland annat Göteborgs Universitet, för-

klaras att naturen blivit förstahandsalternativ för både motion och umgänge när andra val som gym och kaféer inte längre är tillgängliga. Hur stor del av de nya besökarna som stannar kvar efter pandemin slut återstår att se.

Mer åtgärder än någonsin

Under de senaste åren har stiftelsens omsättning ökat kraftigt. En av de viktigaste anledningarna är det statliga stödet för strandstädning som infördes 2018. Huvudmännens anslag, speciellt Västra Götalandsregionens, har ökat. Den stora satsningen på ledutveckling är en viktig del. Länsstyrelsernas uppdrag har vuxit över tid och kommer sanno-

likt att öka betydligt till 2021. Dessutom röstades stiftelsen fram som en av fyra vinnare till Naturkompaniets pris Naturbonusen och fick ytterligare 550 000 kronor. Förutom prissumman innebär det också en möjlighet för stiftelsen att synas mer så att fler känner till verksamheten.

Allt som allt innebär det att det aldrig gjorts så mycket åtgärder för naturvård och friluftsliv i stiftelsens regi som 2020.

Som helhet betyder det att stiftelsen idag är en annan organisation än för bara fem år sedan. Antalet anställda har växt betydligt. Verksamheten har breddats och står nu på flera ben.

Fortsatt ledutveckling

Under året har den första delen av det projekt som stiftelsen startat i samarbete med Turistrådet Västsverige och Förvaltningen för kulturutveckling och ett 20-tal kommuner i Västsverige slutförts. I två år har leder inventerats, utvecklats och dokumenterats.

Tidigt under 2020 lanserades hemsidor och appar för Bohusleden och Kuststigen. Bohusledens sida är nu stiftelsens mest besökta hemsida och hade under större delen av våren och sommaren mer än 1000 unika besökare per dag.

Intresset för vandring var redan innan pandemin på uppåtgående och trenden har förstärkts rejält av det ökade naturintresset under 2020. Att hitta ett ledigt vindskydd längs lederna, speciellt nära Göteborg under helger, är numera inte helt enkelt.

Arbetet med cykellederna Ätradalsleden och den kommande Väst kustleden är nu del av verksamheten.

Under hösten har Regionala Utvecklingsnämnden i Västra Götalandsregionen fattat beslut om bidragsfinansiering av ett mer än dubbelt så stort uppdrag. Från och med 2021 kommer stiftelsen att samordna utvecklingen av mer än 200 mil leder för vandring och cykel. Satsningen är en kraftsamling där kommuner, Turistrådet Västsverige, Förvaltningen för Kulturutveckling och stiftelsen gemensamt utvecklar och marknadsför vandring och cykel i regionen.

Strandstädning

Även om strandstädningen kom att reduceras något under året på grund av pandemirestriktioner i kommunernas arbetsmarknadsenheter har ändå stora mängder skräp samlats in. Strandstädningen har de senaste åren präglats av att resurserna beviljats först i mars/april innevarande år och sedan ska redovisas i slutet av oktober. Det har gjort det svårt att få kontinuitet i arbetet och försämrat möjligheterna till långsiktig planering. Väst kuststiftelsen har, tillsammans med övriga samarbetspartners, vid ett flertal tillfällen påpekat detta via brev och möten med tjänstepersoner och politiker. Därför är det extra glädjande att Naturvårdsverket inför 2021 ändrat förutsättningarna så att medlen kan nyttjas under ett helt år och dessutom kommer beslut för kommande år att fattas betydligt tidigare.

Markering av stig i naturreservatet Bråtaskogen, Härryda kommun.

Värna

Markinköp

Under året har inga markinköp genomförts, men i skrivande stund pågår förhandlingar om tre områden. Det är troligt att åtminstone två kan bli aktuella för förvärv under 2021.

Reservatsbildning

Västkoststiftelsen förvaltar i dagsläget drygt 280 skyddade naturområden. Den stora merparten, ca 270 reservat, ligger i Västra Götaland och resterande ligger i Halland.

Gränsmarkering Långemosse.

Länsstyrelsen i Västra Götaland har beslutat om följande förändringar i stiftelsens förvaltarroll.

Nytt reservat

- * Brännefjäll i Lilla Edets kommun

Utökning av redan befintliga reservat

- * Iglekärr i Ale kommun
- * Ranebo naturskog i Stenungsunds kommun
- * Svartedalens Vildmark i Stenungsunds kommun

Befintliga reservat där Västkoststiftelsen utsetts till förvaltare

- * Bråtaskogen i Härryda kommun
- * Tranhult i Borås kommun
- * Årbolsfjället i Melleruds kommun

Befintliga reservat där Länsstyrelsen återtagit förvaltaransvaret eftersom de ligger i anslutning till Kosterhavets Nationalpark

- * Öddö 1:63 i Strömstads kommun
- * Öddö 2:9 i Strömstads kommun
- * Blötebågen i Strömstads kommun

Gränsmarkering

Under året har följande reservat gränsmarkerats.

- * Kalven på Stora Kornö
- * Trone Mosse
- * Ålstadnäset

Ljungbränning i Tånga Hed, Vårgårda kommun.

Vårda

En mycket stor andel av verksamheten handlar om naturvård. Det är ju naturen i områdena som från början gjort dem attraktiva och viktiga för biologisk mångfald och skyddade arter. Naturvården är basen för all verksamhet i stiftelsens regi.

De ökade resurserna innebär att stiftelsen kunnat utöka insatserna i relativt hög grad under 2020 jämfört med 2019. Insatser för att främja betesdrift genom bland annat stängsling har ökat med knappt 30%. Ängsbruk och slåtter har ökat med nästan 40%. Restaureringsinsatser har ökat med nästan 60% och insatser för trädskötsel har fördubblats. Insatserna för naturvårdsbränning har ökat med en dryg tredjedel.

Här följer ett urval av de åtgärder som vi genomfört under året.

Betesdrift

Stiftelsens största åtagande vad gäller naturvårdsinsatser är åtgärder för att främja bete.

En av de viktigaste metoderna för att hålla marker öppna är att låta djur beta. I ett mycket stort antal reservat är detta den största naturvårdsinsatsen. Stiftelsen är inte djurägare på annan plats än museijordbruket Äskhult utan har avtal med många enskilda djurägare. Sammanlagt betar djur, framför allt kor och får, i ett femtiotal reservat inom hela vårt verksamhetsområde. Till en del finansieras betesdriften av miljöstöd från Jordbruksverket.

Stängsling

Stängsling och renovering av befintliga stängsel är en åtgärd som ofta nedprioriterats då resurserna är knappa, men under året har vi kunnat öka insatserna. Sammanlagt har det satts upp drygt

15 km stängsel jämfört med föregående års 10 km. Det ska också noteras att förra årets resultat byggde på en stor åtgärd i reservatet Forsbo som motsvarade kring hälften av totalen. Under 2020 har det handlat om många åtgärder där den längsta är 2,5 km. I flera reservat har förutsättningarna förbättrats genom att det också satts upp grindar båda bredare för att underlätta djurhållningen, och självstängande för att skapa förutsättningar för besökaren att enkelt kunna ta sig genom beteshagar.

Naturvårdsbränning

För att föryngra och främja biologisk mångfald bränner stiftelsen relativt stora ljunghedsområden varje år. Vissa arter, bland annat den ovanliga kustgentianan, som ingår i Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för hotade arter, gynnas.

På vissa platser har vi intensifierat arbetet eftersom tätare intervaller visat sig mycket effektiva för att öka den biologiska mångfalden. Naturvårdsbränning underlättar också övrig skötsel eftersom markvegetationen begränsas.

Under året har vi fortsatt att öka kompetensen samt skaffat utrustning för att i högre självständigt kunna genomföra bränningar. Kompetensen och materialet är också nyttigt om naturliga skogsbränder i reservat leder till eftersläckningsarbete.

I Tjurpannans naturreservat har nio hektar ljunghed bränts. Även i Grimsholmen, Hjärteröarkipelagen, Ramsvikslandet, Sandsjöbacka, Tanumskusten, Tjurpannan, Tånga Hed, Veddöarkipelagen, Älgön och Äskhult har det genomförts bränningar. På Vrångö och i Sandsjöbacka har åtgärder som underlättar kommande bränningar utförts.

Under 2021 kommer Väst kuststiftelsen att ingå i ett projekt med syfte att genomföra bränningar i skogsområden för att gynna biologisk mångfald.

Röjning

Man kan se stiftelsens röjningsarbete som det ständiga underhållet av de marker som vi förval-

tar. Många av de marker som tidigare hölls öppna genom betande djur måste idag röjas, manuellt eller maskinellt. Även på de ytor som betas krävs det kontinuerligt ett visst mått av röjning. Vi genomför arbetet till viss del med egna resurser, men främst med hjälp av markägare och lokala entreprenörer.

Stängslingar har genomförts i följande reservat.

* Bredfjället Ö	* Härön	* Ryr	* Tisselskog
* Breviks Kile	* Klåverön	* Sundsby	* Tofta
* Bräcke Ängar	* Mångsholm	* Svartedalen	* Toftenäs
* Börs Flåg	* Nordre Älvs Estuarium	* Svartedalen, Uddevalla	* Vallda Sandö
* Dätterstorp	* Otterön	* Säby Kile	* Valön Orust
* Dösebackaplatån	* Rished	* Sävåns dalgång	* Ålstadnäs
* Göddered-Hakered	* Rossö	* Sävån Hedefors	* Örsbråten
* Hållsungamyren			

Under året har djur betat i bland annat följande reservat.

* Backa	* Älvsdalgångar	* Otterön	* Svankila
* Breviks Kile	* Hallbyn	* Porsholmen	* Säby Kile
* Bräcke Ängar	* Hjärteröarkipelagen	* Ramsvikslandet	* Tingvall
* Buterud	* Hullsjön	* Rished	* Tjurpannan
* Dätterstorp	* Håla	* Ryr	* Toftenäs
* Forsbo	* Hållsö	* Ryxö	* Tränningen
* Frugården	* Kalvön	* Rölle	* Ulön-Dannemark
* Grimsholmen	* Kednäs	* Rörö	* Vallda Sandö
* Gröderhamn	* Marieberg	* Sjöryd	* Veddöarkipelagen
* Gullbringa	* Molarps Ö	* Skärbo	* Vägeröd
* Gårdshult	* Nordre Älvs Estuarium	* Smälteryd	
* Gåsö	* Näverkärr	* Strömsvattnet	
* Göta och Nordre		* Sumpafallen	

Naturvårdsbränning och röjning har genomförts under året.

- * Baljäsen – röjning för att återskapa växtplats för fältgentiana
- * Grimsheden – röjning för att utöka/återskapa slåtteräng
- * Kednäs – topphuggning, slyröjning i betesmark
- * Bräcke Ängar – röjning i betesmark och slåtteräng från sly och nyponbuskar, röjning i lövområde, friställning
- * Ryr – röjning för återskapande av slåtteräng, röjning i slåtteräng för att gynna fältgentiana samt röjning i betesmark och hamling
- * Forsbo – röjning, avverkning och friställning för att skapa skogsbetesmark
- * Ranneberget – röjning, eldning i område kring parkering och entré, röjning och friställning av lövträd för att gynna taggbräken
- * Svankila – röjning hassel, friställning av framförallt stora ekar, röjning strandzon för hällebräcka
- * Skärbo – röjning i betesmark, röjning och eldning i avverkat granavverkat område
- * Yttre Bodane – röjning sly på småöar och skär för att gynna häckningsplatser
- * Bua Hed – underhållsröjning ljunghed
- * Kalvön – underhållsröjning av strandäng, tallskog och blandlövhage med granskogsinslag
- * Kviström – underhållsröjning och gransanering, vindfällerna, även restaureringsröjning och frihuggning för skyddsvärda ekar
- * Kynnefjäll – underhållsröjning av vindfällerna över vägar och runt vindskydd vid Kasebo.
- * Ramsvikslandet – underhållsröjning av öppen utmark och kalktorräng
- * Stora Bornö – underhållsröjning av ängs- och strandäng
- * Svartedalen Uddevalla – underhållsröjning av betesmark
- * Göta och Nordre Älv – gräs- och slyröjning
- * Hållsungamyren – slyröjning
- * Nordre Älvs Estuarium – slyröjning
- * Ramsön – gräs- och slyröjning
- * Sundsby – bekämpning av parkslide
- * Svartedalen – gräsröjning
- * Toftenäs – träd- och slyröjning
- * Oxeklev – röjning för att gynna ädellövträd
- * Ålstadnässet – friställning av ekar
- * Hulan – röjning runt ekar
- * Rörö – bortgrävning av marskgräs
- * Sävån – gallring runt ekar
- * Örsbråten – hamling och slyröjning
- * Årenäs-Tostekulla – slyröjning och restaurering ängs- och strandäng
- * Grimsholmen – röjning betesmark från en, björnbär, björk samt restaurering ängs- och strandäng samt sådd för pollinerande insekter
- * Hördalen – Veteranisering av ett 60-tal ekar samt röjning av yngre träd för att skapa ljusinsläpp

Restaurering

Den största restaureringsinsatsen är, som de senaste åren, den omfattande slåttern av strandängar och vassklippning i våtmarker som genomförs med hjälp av en speciell amfibiegående klippmaskin. Som tidigare år ska speciellt Dättern, Hullsjön, Kollungeröds vatten, Strömsvattnet och Yttre Bodane nämnas. Stora arbeten är genomförda inom ramen för strandängsprojektet som redovisas nedan.

Två större arbeten som påbörjades 2019 har fortsatt. På Bua Hed fortsätter den stora lunghedsrestaurering som inleddes förra året och på Grimsholmen har åtgärderna för att motverka den invasiva arten vresros och reducera antalet bergtallar i strandregionen fortsatt. Syftet är att blotta sand och gynna bland annat sandbin. Även i Dackehögen, Baståsen, Gåsö, Kalvön, Ryxö, Ramsviklandet, Stora Bornö och Vägeröd har olika restaureringar genomförts.

Slätter

Den största artrikedomen i Västsverige finns i traditionella slätterängar. Det är av speciell vikt att

gynna dessa miljöer som är avgörande för biologisk mångfald i Sverige.

Genom slätter ser vi till att marker hålls öppna och dessutom säkras vi gynnsamma förhållanden för många ängsväxter. Vi slår både med lie och med maskiner. I enlighet med vår målbild och visionen om en hållbar verksamhet försöker vi utöka den del som vi slår med lie. Det är till och med är mera rationellt och effektivt på vissa ytor.

Avverkning med naturvårdsfokus

Inom vissa områden avverkas planterad skog, i princip alltid gran, för att ge bättre förutsättningar för lövträd. Som tidigare är det främst i Dalsland som sådana åtgärder genomförs, oftast i syfte att skapa goda habitat för vitryggig hackspett. Även insatser i Sandsjöbacka och Gårdshult ska nämnas.

Granbarkborreinventering

Den inventering av granbarkborredrabbade områden som påbörjades 2019 har fortsatt under året. Det har också genomförts åtgärder för att förhindra spridning i bland annat Klippan, Ranneberget och Ålstadnäset.

Under 2020 har det genomförts slätter i bland annat följande områden.

- * Amundholmen
- * Brobacka
- * Bräcke Ängar
- * Furustad
- * Grimsheden
- * Gröderhamn
- * Gullmarsberg
- * Gårdshult
- * Hulan
- * Kednäs
- * Klippan
- * Kröklings hage
- * Märtagården
- * Mölarp
- * Näverkärr
- * Otterön
- * Ramsviklandet
- * Ryr
- * Rölle
- * Skärbo
- * Stora Les branter
- * Sundholmen
- * Tisselskog
- * Valön
- * Veddö
- * Yxnäs
- * Örsbråten

Grisar betar parkslide på Sundsby, en del av naturreservatet Stigfjorden.

Äskhult

Arbetet med jordbruk och återskapande av den kulturhistoriskt viktiga gårdsmiljön i Äskhults by har fortsatt. Arbetet som pågått under flera decennier övergår i delar alltmer i ett förvaltande av återställda åkrar och hagar. Det återstår dock mycket innan miljön helt kan jämföras med hur det såg ut 1825, som är målet.

Arbetet i Äskhult är ett samarbete mellan Kungsbacka kommun, Länsstyrelsen i Halland och stiftelsen. Det museala jordbruket finansieras i sin helhet av Länsstyrelsen.

Under året har odling och slätter fortsatt på samma nivå som tidigare. Som ett experiment har taksådd odlats och ska senare bli material till omläggning av delar av byggnadernas tak.

Hagarna har betats av får, hästar och nötboskap. Tyvärr har ett antal får blivit rivna av varg under hösten. Det är en ovanlig händelse, men det innebär att rovdjursstängsel eventuellt måste övervägas i framtiden.

Områden kring byn har röjts och ett större område på ca åtta hektar har bränts. Några askar i byn har hamlats. Ett utmarksområde som varit igenvuxet har avverkats för att återskapa betesytor.

Genom att stiftelsen anställt en trädgårdsmästare har kålgårdar och andra odlingar i byområdet kunnat utvecklas. Arbetet under året ser mycket lovande ut och kommer att utvecklas under 2021. Tjänsten finansieras av de tre ovan nämnda samarbetspartnerna.

Strandstädarbåten Castor, Strömstad kommun.

Strandstädning

Från maj till oktober 2020 har det städats intensivt från Strömstad i norr till Kungsbacka i söder. Det finns idag en god och samlad kunskap om vilka platser som är mest benägna att samla skräp. Med hjälp av Naturvårdsverket har vi de tre senaste åren kunnat öka insatserna rejält längs kusten. Det gemensamma arbetet har resulterat i 266 ton plockat skräp under säsongen 2020, jämfört med 240 ton förra året.

Det marina skräpet består i huvudsak av plast i olika former och format. Det fastnar i buskage och stenblock och mycket bäddas in i de vallar av tång, som ofta förekommer på flacka stränder. Uppsamlingen av skräpet sker i huvudsak för hand. Skräpet säckas, lastas i båtar och transporteras till avtalade mottagningsplatser i respektive kommun. Därifrån transporteras det till återvinningscentraler, och i de allra flesta fall till förbränning.

I maj nåddes vi av rapporter om ett större utsläpp av plastpellets utanför Norges kust. En container ombord på ett fartyg hade läckt ut 13 ton pellets under en storm. Detta skedde redan i februari men kom inte till allmänhetens kännedom förrän i maj när det uppmärksammades av strandstädare på norska Sörlandet. På svenska västkusten har stora mängder av dessa läckta plastpellets hittats, framförallt i Norra Bohuslän.

Kommunernas insatser

Samarbetet kommunerna emellan har bidragit till ett ökat gemensamt engagemang. Samtliga tolv kommuner har idag arbetslag och majoriteten av kommunerna har tillgång till båt eller jobbar för att upphandla båt. Kommunerna arbetar för att få med personer som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden, alternativt feriepraktiserande ungdomar, i strandstädningen. Under kunnig

handledning har de satts att utföra arbetet. Stor effektivitet i städarbetet och goda arbetsmarknadseffekter har erhållits. Arbetet var dock något reducerat på grund av pandemin, vilket minskade antalet personer som deltog i strandstädning, med mindre städning som följd.

Frivilliga insatser:

Årets säsong präglades av den rådande Covid-pandemin. Väldigt många frivilliga var tidigt ute och städade då strandstädning visade sig vara en utmärkt – och populär – aktivitet i enlighet med den rekommenderade sociala distanseringen. Många frivilliga organisationer städade, dock med ett begränsat antal deltagare för att inte sitta för trångt i båtarna. Samarbetet med organisationer som Håll Sverige Rent och Städa Sverige som samordnar frivilliginsatser samt de ideella organisationerna Strandstädarna, Vrakat.se och Världens Vackraste Skärgård med flera, fortsätter att vårdas och utvecklas. Västkuststiftelsens strandstädning har en fortsatt mycket viktig roll i att facilitera strandstädning och främja samarbete mellan kommunernas städlag, de upphandlade entreprenörerna och frivilliga. Dessutom stöttas det ideella arbetet med information, sjötransporter och hämtning av det insamlade och säckade skräpet.

Entreprenörernas insatser:

Strandstädningsentreprenörerna fungerar som ett stöd för den kommunala verksamheten. Uppdraget rör sig oftast om att ta de besvärligaste och svårtillgängligaste områdena, extra stort och tungt skräp samt fungera som jourpatruller då väder eller skräpsituation påkallar snabb utryckning.

Strandstädarkartan

Under våren publicerades strandstädarkartan som app för såväl Android som iPhone. Nu är kartan än mer lättillgänglig för alla som vill städa stränder.

Strandstädarkartan, såväl appen som webbsidan, är ett centralt verktyg för ett effektivt samarbete och möjliggör faktabaserad kommunikation. Vi samlar in statistik över mängden strandskräp, antal deltagare och tidsåtgång. Även ideella insatser synliggörs med hjälp av kartan. De olika funktionerna i kartan förbättras löpande och det förs regelbundna samtal med andra aktörer för utbyte av idéer och inspiration för bättre lösningar.

Vi informerade om den nya appen i samband med vårens möte med alla kommuner.

Intresse hos andra kommuner för Strandstädarkartan

Under året har ytterligare kommuner utanför vårt område visat intresse för strandstädarkartan och flera andra kommuner har anmält intresse för att kopiera och anpassa kartan till respektive kust.

Framtidsvisionen är en gemensam karta för hela Sverige, där städinsatser flaggas upp runt om i landet.

Utvärderad statistik från Strandstädarkartan

Markering	Status	Markeringar	Antal säckar	Antal pers	Antal pers.tim	Vikt
Städat klart		977	9 780	3 337	8 742	144 564
Hämtbehov	avslutat	146	1 048	962	2 399	12 576
	aktiv	34	124	190	539	1 488
Städbehov	avslutat	43	saknas*	saknas*	saknas*	saknas*
	aktiv	58	-	-	-	-
Summa		1 258	10 952	4 489	11 680	158 628

* Markeringen städbehov används för platser som upptäcks och är i behov av städning. När dessa platser sedan städas, så avslutas städbehovet, och antal säckar med mera ska rapporteras in. De uppgifterna saknas dock tyvärr, vilket antagligen beror på ett systemfel.

Kommunikation

Utmaningen med plast i havet har flera dimensioner. Utöver att inventera behovet och att engagera kommunerna så måste också ett omfattande kommunikationsarbete genomföras. För att öka förståelsen och uppmärksamma problemet hos allmänheten samt sprida användandet av Strandstädarkartan.

I år satsades mycket på att informera allmänheten om att Strandstädarkartan finns som mobil app. Vi uppdaterade informationsfoldern och kontaktade åter samtliga gästhamnar och båtklubbar utefter kusten, drygt 120 stycken, från Strömstad till Kungälv och erbjöd dem uppdaterat informationsmaterial om Strandstädarkartan. Flera hörsammade detta och vi skickade ut material till

ett antal hamnar. Vi blev också erbjudna att synas i ett antal båttidningar som ville uppmärksamma strandstädarappen.

Vi har tagit fram skyltar med QR-koder för att underlätta för allmänheten att ladda ner och använda appen. Dessa har placerats i anslutning till påsholkar, sopmajor eller skärgårdstoalletter. Ett samarbete med Västfastigheter diskuteras för att placera ut skyltarna på färjelägen och kustnära hållplatser.

På grund av pandemin så var de flesta arrangemang och möten inställda.

Under Västerhavsveckan i början av augusti arrangerade vi två så kallade ploggingevent, i samarbete med Erik Ahlström, grundare av Plogga. Vår fotoutställning om strandskräp syntes i Nordstan i Göteborg. Samtliga övriga event som vi var

inbjudna att delta i ställdes in; Marstrands Boat Show, Women's Match Race i Lysekil samt Öppet Varv på Orust.

Vår fotoutställning Rent Fokus finns numera permanent på Hällö, Måseskär, i Kungshamn och på Marinpedagogiskt centrum "Blåmusslan" vid Askimsbadet i Göteborg.

Möten, föredrag och konferensdeltagande under pandemin

Västkoststiftelsen strandstädning har deltagit i och arrangerat regelbundna möten med de deltagande kommunerna för uppdateringar, utbyten och information. Dessa möten, Samverkansdagar, är de enda som varit fysiska. Detta med anledning av att alla deltagare inte är bekväma med digital mötesteknik. Mötena har vi haft på en konferensanläggning i Stenungsund där det varit goda möjligheter att sitta åtskilda och hålla avstånd. Vi har även haft regelbundna sammanträden med vår referensgrupp. Referensgruppen, bestående av forskare, tjänstemän och oberoende konsulter, har funktionen av en omvärldsbevakning på vad som händer rörande strandstädning utanför vår egen verksamhet. De tillför kunskap rörande relevanta ämnen. Samtliga möten har skett digitalt i år, via Zoom eller Teams.

Röjning av stig vid Tågeltornet i Stora Viken, Göta Älvs strandängar.

Göta älvs strandängar

Förvaltningen av Trafikverkets kompensationsprojekt Göta älvs strandängar fortskrider. Betesdrift samt vasslätter med vår amfibiegående klippmaskin är de främsta skötselmetoderna.

Likt tidigare år har ilandflutet skräp städats från ängarna inför betessäsongen. Sedan flera år tillbaka bekämpas dessutom den invasiva arten

blomsterlupin genom röjning och grävning. Ett av skötselområdena i Stora viken har, efter en omfattande röjningsinsats av björksly, nått sitt bevarandemål enligt skötselplanen för det området.

Västkuststiftelsens förvaltar området till och med 2038 på uppdrag av och med finansiering från Trafikverket.

Röjning i ett av skötselområdena i Stora Viken.

Brobygge i Svartedalen

Visa

Att på olika sätt öka tillgängligheten och locka ut fler i naturen är en av stiftelsens huvuduppgifter. Vi lägger en mycket stor del av vårt arbete på att skapa trygghet, lättillgänglighet samt marknadsföra reservat och annan natur. Arbetet har intensifierats genom stiftelsens uppdrag om ledutveckling från Västra Götalandsregionen.

Precis som för Vårda-åtgärder har de ökade resurserna skapat goda förutsättningar för bra insatser. Åtgärderna för att utveckla och underhålla stigar har ökat med en dryg tredjedel medan anläggning av vindskydd, eldstäder och toaletter mer än fördubblats. Även kostnaderna för parkeringsplatser har nästan fördubblats. Kostnaderna för renhållning har faktiskt, pandemiåret till trots, minskat under året.

Att förstå besökaren

En fråga som vi tidigare har berört i projektet Kundresan (som beskrevs i 2019 års verksamhetsberättelse) är vad besökaren uppfattar som bra respektive dåligt i ett naturreservat.

Under 2020 har det genom enkätundersökningar ställts frågor till runt 1200 besökare i reservat och på leder.

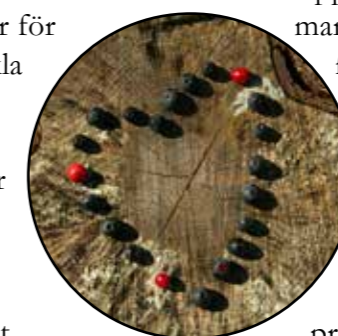
Framförallt är det svar på följande tre frågor.

- Vad är anledningen till att du är ute i naturen?
- Vad är de mest positiva aspekterna då du är ute?
- Vad är det som stör din naturupplevelse?

Utöver det finns frågor om bland annat hur besökaren tar sig till naturområdet – under 2020 tog upp mot tre fjärdedelar bilen vilket ökar kraven på adekvata parkeringsplatser.

Anledningen till ett besök i naturen är oftast motion, följt av umgänge, avkoppling samt behov av att göra något roligt med barn. Att uppleva ett äventyr och fika nämns också som anledningar. Först efter dessa kommer de svar som man kanske skulle väntat sig i ett naturreservat – att observera flora och fauna.

Det som upplevs som mest positivt är i princip alltid upplevelsen av vacker natur. Att det finns markerade och underhållna stigar och bra fikaplatser är också viktigt. Bland de områden som stör kommer rädslan för att komma vilse, fulla parkeringsplatser, nedskräpning, lösa hundar och cyklisterna högt på listan.

En intressant insikt är hur positiva i princip alla besökare är efter naturbesöket. Nästan alla skulle rekommendera ett naturbesök till andra.

Kunskapen är viktig för att kunna fatta underbyggda beslut om prioriteringar av friluftsanordningar och vilken information som stiftelsen bör ta fram.

Skyltar, foldrar, stigar och spänger

Att hitta och kunna ta sig fram torrskodd är viktigt för att kunna komma ut i naturen. De senaste årens arbete med att reovera och utveckla stigar och leder har fortsatt under 2019. I vissa reservat handlar det om att etablera nya leder. Det är ett helhetsarbete som inkluderar rönjning, bro- och spångbyggen samt uppsättning av stigmarkeringar och informations- och vägvisningsskyltar. Som ett komplement till informationsskyltar produceras och trycks foldrar för ett antal reservat.

Åtgärder under året

Utöver det ständiga arbetet med att ta bort vindfällan över stigar så har ett stort antal planerade åtgärder genomförts.

Observera att listan på åtgärder nedan och på sidan 32 inte inkluderar samtliga, utan skall ses som ett urval av årets åtgärder.

Ett nytt vindskydd vid Färgensjöarna i Alingsås kommun får ett lager träolja.

- * Baljåsen – röjning och markering av leder/stigar, vägvisare uppsatta
- * Brurmossen – röjning och markering av leder/stigar
- * Bråtaskogen – markering av leder/stigar
- * Bräcke Ängar – hårdgjord stig 200 m
- * Bua Hed – markering av leder/stigar
- * Buterud – röjning och markering av leder/stigar
- * Dackehögen – hårdgjord stig från parkering 600m, anlagt vandringsled 2 km, vägvisare uppsatta
- * Dätterstorp – grusad led
- * Ekliden – markering av leder/stigar
- * Forsbo – röjning av leder/stigar samt förlängning av hårdgjord stig ca 100 m, markering av leder/stigar
- * Furustad – två nya skyltställ uppsatta
- * Guddehjälm – röjning av leder/stigar
- * Hållsunga – ny stig 2 km
- * Hålta – röjning av leder/stigar
- * Härön – vägvisningsskyltar uppsatta, ny brygga
- * Iglekärr – markering av leder/stigar
- * Kalvön Uddevalla – markering av leder/stigar
- * Klev – nya spänger och trappor, markering av leder och stigar
- * Kroppefjäll – spångbygge sammanlagt 300 m, röjning stigar, röjning och grusning av leder/stigar, brobygge
- * Kröklings Hage – nya spänger och trappor
- * Kviström – markering av leder/stigar, bygge av bro och spång
- * Kynnefjäll – markering av leder/stigar, vägvisare uppsatta
- * Marstrand – ny stig 2km
- * Mölarp – nya spänger och trappor
- * Nordre Älv – ny stig 2 km
- * Näverkärr – hårdgjord stig, skyltning av Kuststigen.
- * Orsberget – röjning och markering av leder/stigar
- * Ragenrudsjöns branter – byte av spång ca 150 m, nytt trädäck vid utsikt med spång 35 m, nya spänger.
- * Ramsvikslandet – markering av leder/stigar, skyltning av Kuststigen, byggt spänger och trappor
- * Ranneberget – röjning och markering av leder/stigar
- * Rapenskår – markering av leder/stigar
- * Rished – röjning av leder/stigar
- * Risveden – nya spänger, broreparation
- * Risvedens vildmark – omdragning av stigar, bygge av spänger
- * Ryr – röjning och markering av leder/stigar
- * Skarsdalen – markering av leder/stigar
- * Skärbo – röjning av leder/stigar, vägvisare uppsatta
- * Stoms Ås – nya spänger och trappor
- * Strömmarna – underhåll av bro
- * Svankila – markering av leder/stigar
- * Svartedalen – röjning av leder/stigar, nya spänger
- * Säby Kile – självstängande grindar
- * Sävån – reparation spänger och räcken
- * Sävån Hedefors – grusning av stig inklusive Gotaleden
- * Tisselskog – nytt trädäck vid hållristning, hårdgörning av stig 300 m, ny brygga
- * Tofta – ny stig 1 km
- * Toftenäs – nya självstängande grindar
- * Tranhult – nya spänger och trappor
- * Tunhems ekhagar – nya spänger
- * Vargö – röjning av leder/stigar
- * Vinga – två nya trappor på leder/stigar
- * Vrångö – restaurering av leder/stigar
- * Yttre Bodane – röjning och markering av leder/stigar
- * Ålstadnåset – nya spänger
- * Älgön – vägvisningsskyltar uppsatta, hårdgjord väg längs havet

Ny brygga på Härön.

Bänkar, eldstäder, toaletter och vindskydd

Bänkar, eldstäder och vindskydd ger besökaren möjlighet att njuta av en kopp kaffe på en vacker plats eller tillbringa en natt ute i det fria. Anlagda eldplatser ökar ”mysfaktorn” och minskar risken för okontrollerade skogsbränder. Toaletter reducerar nedskräpning och ökar tillgängligheten.

Stiftelsen tillhandahåller ved vid ett stort antal eldstäder. Under 2020 har vedkonsumtionen ökat kraftigt och frågan om vi ska erbjuda möjligheten med en mindre frivillig betalning på prov kommer att tas upp under 2021.

Västkuststiftelsens pris för utmärkt friluftsdessign

För andra året delades stiftelsens pris för utmärkt friluftsdessign ut i samarbete med Chalmers Tekniska Högskola, Arkitektur. De två vinnarna blev Vera Bensch och Julia Kindvall

Ambitionen att bygga 2019 års två vinnande vindskydd har visat sig svårare än förväntat, men tidigt under 2021 byggdes det första i Svartedalen och nyligen har även bygglov beviljats för att bygga det andra på Ramsvikslandet.

Vera Bensch förslag ”Slide & Hide” till vänster och Julia Kindvalls ”Lyan” till höger.

Parkeringsplatser

Eftersom det tyvärr är svårt att ta sig till många naturreservat med offentlig kommunikation är parkeringsplatsen viktig för besökaren. Arbete med att röja p-platser är viktigt för att ge ett bra första- och sistastryck av reservat.

Under året har ett 25-tal parkeringsplatser underhållits. Vissa anslutningsvägar som trafikerats hårt har skrapats och grusats.

Det stora besöksstrycket har inneburit ökat slitage och också ett behov av nyanläggning 2021.

Åtgärder under året

En av två nya vindskydd vid Färgensjöarna, Alingsås kommun.

- * Backas Barrskogar – två informationstavlor
- * Bergsjön – tre informationstavlor
- * Bråtaskogen – ny eldstad, ny bänk, tre informationstavlor
- * Bua Hed – underhåll av toalett
- * Buterud – ny mulltoa
- * Forsbo – två nya bord
- * Furustad – ny eldstad
- * Färdsleskogen – informationsskyltar
- * Färgensjöarna – två vindskydd
- * Kalvön Uddevalla – underhåll toalett
- * Klippan – nytt handikappanpassat bänkbord
- * Kollungeröd – nytt bänkbord
- * Kroppefjäll – röjning av rastplatser
- * Kynnefjäll – underhåll av toalett och vindskydd, ny eldstad vid Vaktarekullen
- * Näverkärr – ny eldstad
- * Orsberget – ny eldstad
- * Rammdalen – nya informationsskyltar
- * Ramsvikslandet – underhåll av toaletter
- * Rapenskår – nya informationsskyltar
- * Risveden – nya informationsskyltar
- * Risveden – nytt vedförråd vid Kroksjön, rensning av tak på toalett, informationsskyltar
- * Risvedens vildmark – nya informationsskyltar
- * Ryr – nytt bord
- * Skåpafors – ny gång- och cykelbro, nytt vindskydd och toalett
- * Skår – nya informationsskyltar
- * Slereboån – nya informationsskyltar
- * Vargö – ny eldstad Röjning av stig
- * Vinga – ny större toalett driftsatt, två nya trappor
- * Vättlefjäll – två nya eldstäder, nya bänkar och byte av tak på vindskydd
- * Ålstadnåset – nytt bänkbord

Skyltar och foldrar

Nya reservatsskyltar under 2020

- * Bakträgen
- * Backas barrskog och Rapenskårs lövskogar
- * Bergsjön och Skår
- * Bredfjället
- * Buxåsen
- * Dackehögen
- * Färdsleskogen och Slereboån
- * Hulan
- * Hullsjön
- * Hyltenäs kulle
- * Lärkemossen
- * Näverkärr
- * Risveden med: Risveden 1, Risveden 2, Kvarnsjöarna, Risvedens vildmark, Rammdalen
- * Ryxö
- * Torpanåset
- * Yxnås
- * Äng

Bohusleden

- * Bohusleden tio etappskyltar

Övriga skyltar

- * Tio torpskyltar till Guddehjälm
- * Hamnholmarna – infoskylt om hållristningar
- * Skötselskylt om ljungränning
- * Klev naturstig
- * Övriga skyltar exempelvis bryggskyltar, ridning, parkeringar, rasrisk och mot musselplockning

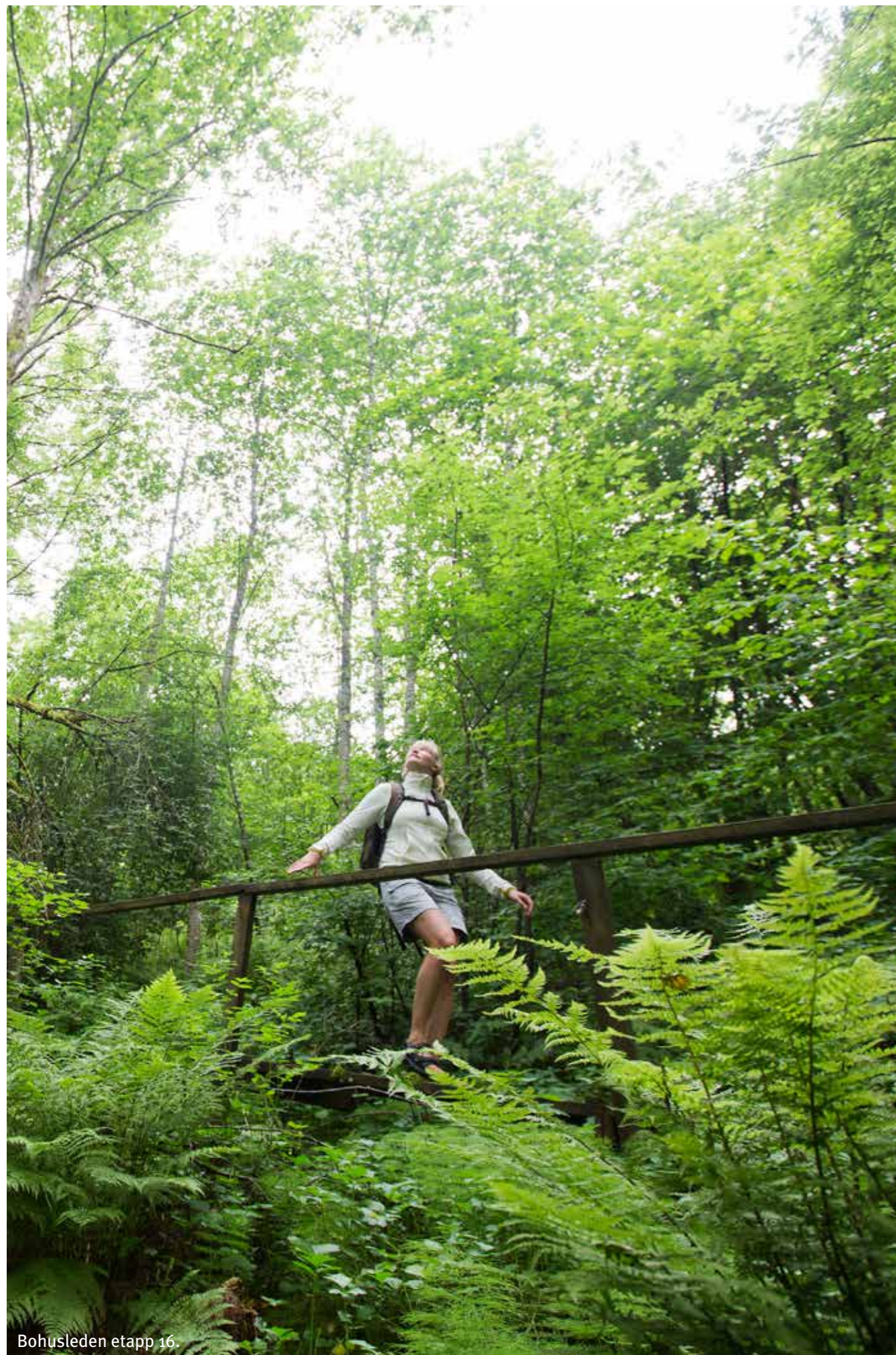
Foldrar

- * Ramsvik, uppdaterad med färgillustrationer och digital karta
- * Ryr, uppdaterad med nya färgillustrationer och digital karta
- * Brobacka, ny digital karta
- * Högsbyn Tisselskog, nya färgillustrationer och digital karta
- * Mölarp, nya färgillustrationer och digital karta.
- * Sumpafallen, nya färgillustrationer och digital karta.
- * Mindre uppdateringar i flera foldrar.

Ny reservatsskylt i Risveden.

Bohusleden etapp 16.

Ledutveckling

Inom ramen för det regionala ledutvecklingsarbetet har Väst kuststiftelsen under 2020 fortsatt att bygga upp ett välfungerande samarbete med de kommuner och de föreningar som kommunerna ibland ger uppdraget att sköta lederna.

Ett fokus under det första halvåret av 2020 var att lansera nya hemsidor och appar för Bohusleden och Kuststigen i linje med den hemsida och app som redan 2019 lanserades för Gotalleden. Samtliga har blivit mycket välbesökta. Genom hemsidor, appar och grupper på Facebook har vi nu en relativt omfattande kommunikation med besökare.

Under våren 2020 inledde vi ett samarbete med kommunerna som initierat cykelleden Åtradalsleden och utsågs till huvudman för ledens utveckling och ansökan till Trafikverket att bli en nationell cykelled. Vi har också blivit huvudman för den framtida cykelleden Väst kustleden mellan Göteborg och Svinesund.

I slutet på 2020 hade vi genom detta arbete kontakt med över 30 kommuner. Under 2021 kommer det troligen att utvecklas till att omfatta ett 40-tal av regionens kommuner

Lederna har generellt sett en god fysisk och digital standard, men det finns fortsatt en potential för

utveckling. Under året har det gjorts förbättrande omdragningar på flera etapper på Bohusleden och Gotalleden. Många etapper på samtliga leder har dessutom fått ny och uppfräschad ledmarkering och vägvisning. Vi har också inlett processen att få bygglov för ytterligare två vindskydd på Bohusledens nionde etapp.

Under hösten stod det klart att ledutvecklingsprojektet fortsätter i utvidgad form med finansiering från Regionala Utvecklingsnämnden i Västra Götalandsregionen.

Satsningen är en kraftsamling där kommuner, Turistrådet Västsverige, Förvaltningen för Kulturutveckling och stiftelsen gemensamt utvecklar och marknadsför vandring och cykel i regionen. En tydlig rollfördelning mellan

Väst kuststiftelsen, Turistrådet och Förvaltningen för kulturutveckling har arbetats fram inför ett fortsatt arbete med hållbara leder. En styrgrupp har träffats regelbundet för avstämningar.

Väst kuststiftelsen har därför knutit kontakter med andra ledhuvudmän och kommuner i syfte att föra dialog om förutsättningarna för att inleda ett samarbete även här. Det handlar bland annat om leder på Öckerö, Vildmarksleden, Sjuhäradsleden, pilgrimslederna Göta Älv och Dalsland samt Biosfärleden.

Guidning på Äskhult med Mattias Lindholm.

Kommunikation och utåtriktad verksamhet

Kommunikation är ett uttalat utvecklingsområde för stiftelsen. Under året har mycket energi lagts på att skapa en plattform för kommande kommunikationsarbete. Det resulterade i att en kommunikationsbyrå anlätades sent under 2020. Samarbetet ska leda till en uppdaterad visuell identitet, en ny mer naturbesöksorienterad hemsida och i förlängningen troligen en tjänst för att lättare hitta ut till den västsvenska naturen.

Hemsidor

Under våren 2020 mångdubblades besöken på stiftelsens hemsidor, mest sannolikt som en följd av pandemin och dess föreskrifter. Både på vastkuststiftelsen.se, gotaleden.se och på de nylanserade bohusleden.se och kuststigen.se ökade besöken kontinuerligt fram till och med sommaren. Under sommarmånaderna var totala antalet unika besök per dag i snitt runt 2000. På vastkuststiftelsen.se introducerades vandringstips som på kort tid blev en av de mest besökta delarna på sidan.

Sociala medier

På både Facebook och Instagram har antalet följare ökat kraftigt. Sammanlagt har stiftelsen nu närmare 10 000 följare. Motsvarande siffra för 2019 var ca 3 700 och året innan 2 300. Givetvis är en del av förklaringen att antalet kanaler ökat genom tillkomsten av Bohusleden och Kuststigen, men är också ett tecken på att stiftelsens verksamhet är mer känd bland allmänheten. Det pågår också en

omfattande interaktion via sociala medier vilket, precis som de tidigare nämnda enkäterna, leder till en ökad kunskap om naturbesökaren och om eventuella brister i reservaten och på lederna.

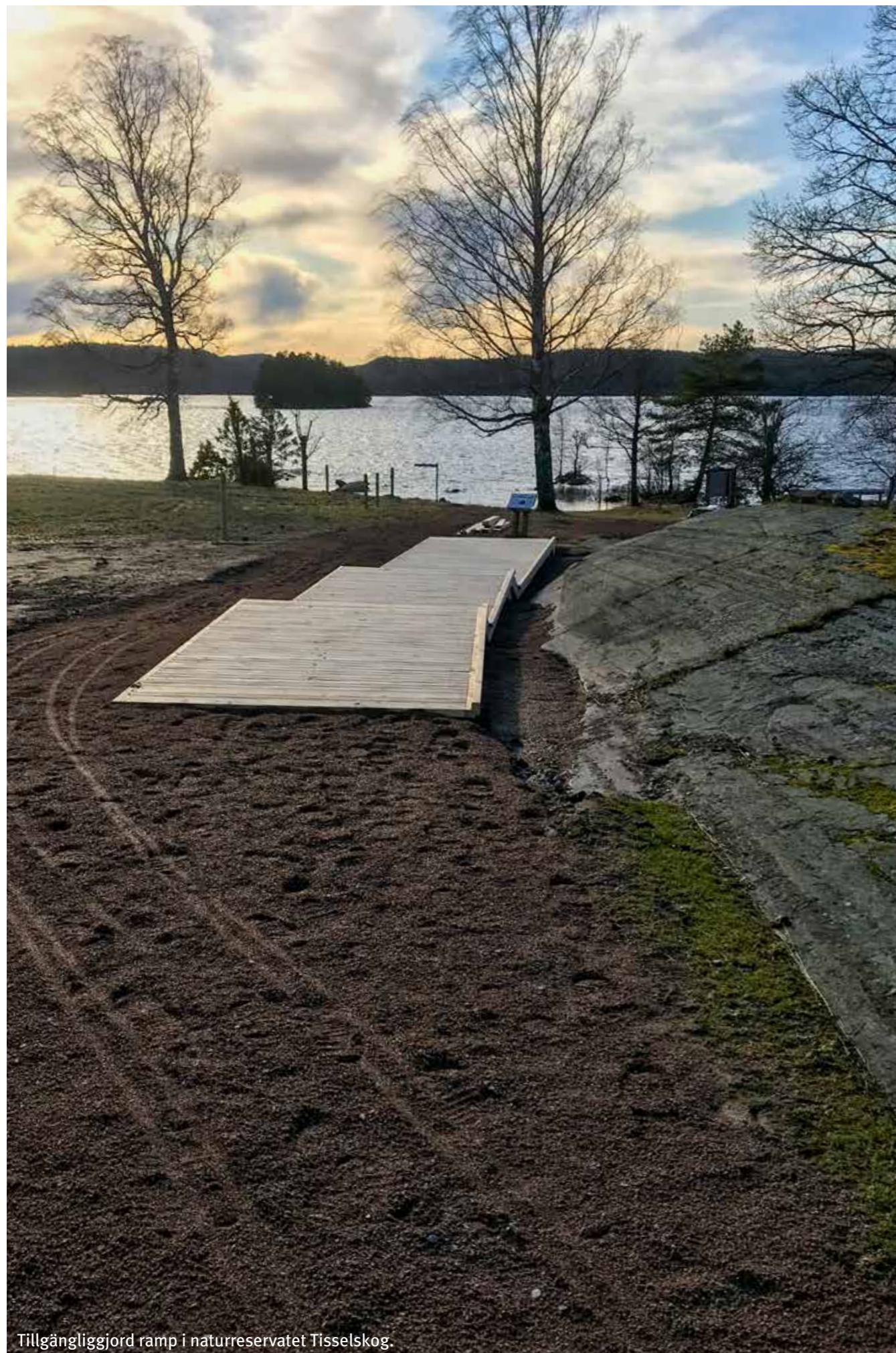
Guidade vandringar

De guidade vandringarna är den del av verksamheten som påverkades mest av pandemin. Många av guiderna tillhör riskgrupper och det var svårt att förutsäga hur många som skulle komma på arrangemangen vilket innebär en risk att de skulle bryta mot gällande folkhälsoriktlinjer.

Samtliga vandringar ställdes därför in under april och maj. Flera guider valde själva att antingen ställa in eller senarelägga även senare inplanerade vandringar. I juni startade verksamheten upp med krav på föransmälning och ett maxantal på 30 deltagare. Det var tidskrävande att hantera inställda och flyttade vandringar samt att registrera föransmälningar.

Allt som allt genomfördes 90 av 156 planerade vandringar. Antalet deltagare, 1 300, innebär mer än en halvering jämfört med föregående år. Skälet till nedgången är givetvis de färre genomförda vandringarna och dessutom att snittantalet deltagare per vandring sjönk från 20 till knappt 15.

Vandringsdeltagare är precis som tidigare år mycket nöjda. Av de som fyllt i enkäten tyckte 85% att vandringarna var mycket bra och 14% att de var bra. Det är fortsatt en majoritet av kvinnor och personer över 50 år som är de vanligaste deltagarna.

Tillgängliggjord ramp i naturreservatet Tisselskog.

Huvudmännens målinriktningar

Under 2018 enades de tre huvudmännen om tre målformuleringar för Västkuststiftelsens verksamhet. Västra Götalandsregionen och Göteborgsregionens Kommunalförbund var också överens om en fjärde.

Målinriktningarna famnar stora frågor och det är givetvis svårt att bedöma hur stort Västkuststiftelsens bidrag är till en måluppfyllelse. Därför blir nedanstående snarare en verksamhetsbeskrivning än en resultatgenomgång.

1. Västkuststiftelsen ska vara en angelägenhet för hela Halland och Västra Götaland.

Indikatorer är tillgänglighet och närbearbet till naturreservaten, insatser för ökad tillgänglighet, och insatser för att attrahera ny publik och nya grupper, särskilt barn och unga samt personer med utländsk bakgrund.

En mycket stor del av arbetet med att visa våra områden handlar om att tillgängliggöra naturen både på plats och digitalt. Det är en fin balansgång då vissa grupper önskar mer och andra mindre anpassad natur. Vi arbetar med tillgängliga zoner och mer äventyrliga vildmarksområden och ser det som viktigt att bevara och utveckla båda delar.

Bland våra guidade vandringar, som ökat i antal och deltagare, finns riktade insatser som vandringar på engelska, speciella teman för barnfamiljer, mer fysiskt utmanande vandringar som är tänkta att locka en yngre publik och så kallade skogsbad.

Målsättningen är att bredda utbudet så att fler målgrupper nås. Genom vår satsning på kommunikation når vi ut i högre grad än tidigare via digitala medier. Det gör att vi träffar och kan inspirera målgrupper som vi haft svårare att nå tidigare.

2. Västkuststiftelsen ska medverka till att stärka besöksnäringen.

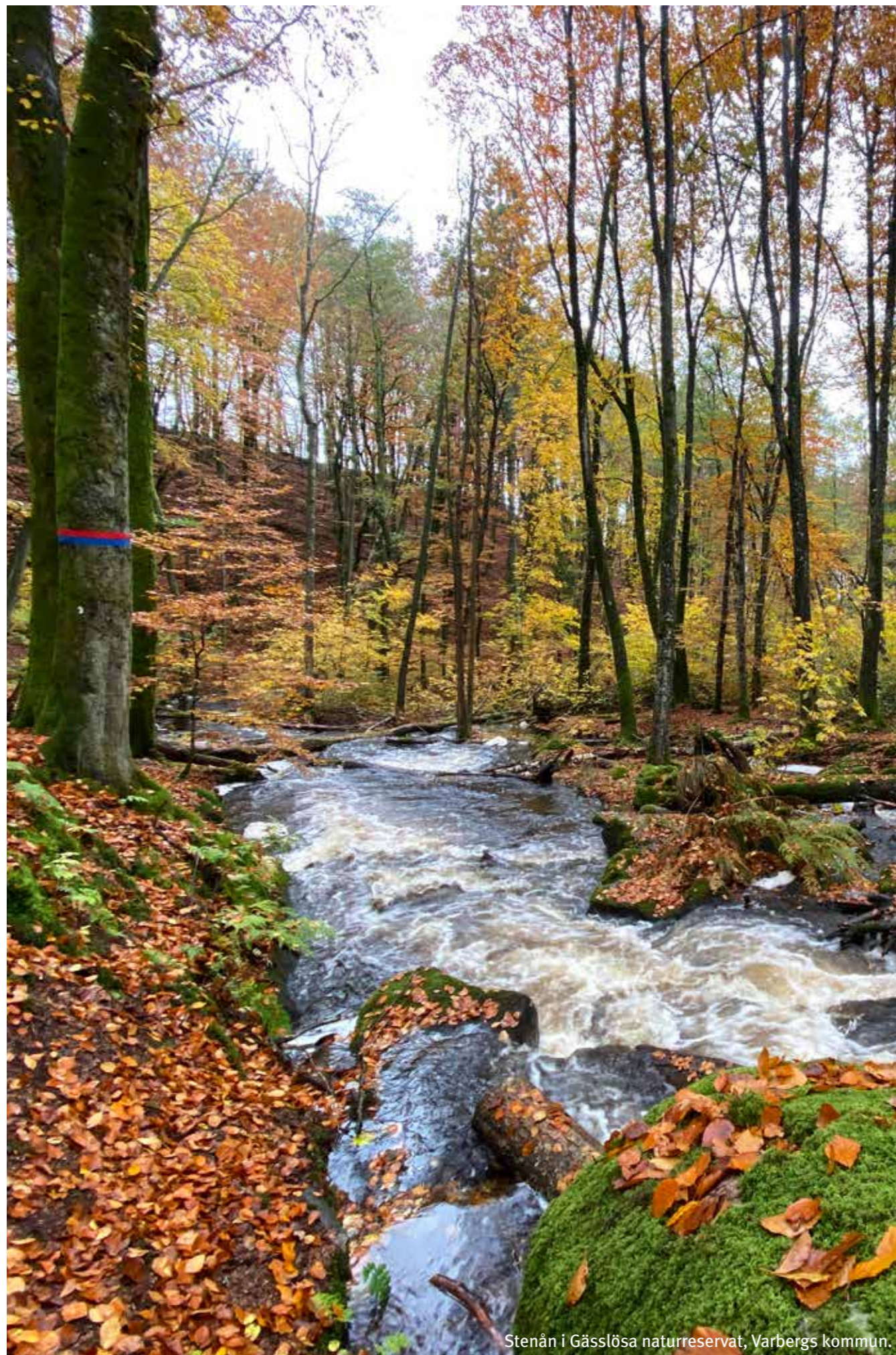
Indikatorer är att följa utvecklingen av besöksnäringen kopplad till reservaten, insatser för ökat antal besökare i naturreservaten och ökat antal deltagare i guidade vandringar.

Mätning av antalet besökare i naturreservat är svårt att göra. Det finns tidigare mätningar som visar att antalet besök i naturreservat är jämförbara med antalet besökare på Liseberg under ett år. Att få säkra underlag, både kvantitativt och kvalitativt, är en utmaning. För tillfället är det troligen mer korrekt att följa de studier om friluftsliv som Naturvårdsverket genomför. De visar på i princip att alla ägnar sig åt friluftsliv, men att frekvensen och typen varierar med socioekonomiska faktorer, bakgrund och funktionsvariation. Över tid förändras även formerna för friluftslivet.

Genom vårt ledutvecklingsarbete har vi ett mycket tätare samarbete än tidigare med en rad besöksentreprenörer och Turistrådet Västsverige. Det gör att vi i allt högre grad ser frågor om utveckling i skyddade områden med besöksnäringens perspektiv. Under året har våra kontakter med besöksentreprenörer breddats och utökats.

Våra guidade vandringar leds i något högre grad än tidigare av entreprenörer.

Genom vår ovan nämnda satsning på kommunikation når vi ut i högre grad än tidigare via digitala medier. Det gör att vi träffar och inspirerar målgrupper som vi tidigare haft svårt att nå.

Stenån i Gässlösa naturreservat, Varbergs kommun.

3. Västkoststiftelsen ska främja hållbara ekosystem.

Indikatorer är insatser för att förståelsen för att bevarandet av biologisk mångfald är en viktig fråga för miljön och naturen.

Hela stiftelsens verksamhet syftar till att bevara och tillgängliggöra den västsvenska naturen. I all vår information finns frågan om vikten av biologisk mångfald med direkt eller indirekt.

Utifrån resultaten av våra besöksenkäter blir det klart att de flesta som kommer ut i naturen har något annat än själva naturen som besöksanledning. Det är snarare något som besökaren får med sig indirekt. Västkoststiftelsen ser det som att vi genom målinriktningen har ett pedagogiskt uppdrag och har arbetat med att ta fram material som kan utbilda även den som kommer till naturen med andra syften.

Om fler kan inspireras att komma ut i naturen ökar medvetandet och respekten för känsliga naturområden där den biologiska mångfalden ofta är hög.

4. Västkoststiftelsen ska bidra till hållbar landsbygdsutveckling och ökat samspel mellan stad och land.

(mål för Västra Götalandsregionen och Göteborgsregionens Kommunalförbund) Indikatorer är insatser som görs för att bidra till entreprenörskap och näringslivsutveckling.

Västkoststiftelsen arbetar med en rad mindre entreprenörer i regionernas landsbygdsområden. De är tusenkonstnärer med många inkomstkällor där Västkoststiftelsens uppdrag ofta är en bas för verksamheten.

Vi ger möjlighet för entreprenörer att delta i utbildningar om exempelvis naturvårdsbränning och eftersläckning och i vissa fall andra naturvårdsrelaterade frågor.

Arbetet med ledutveckling står på en kombinerad grund av ökad folkhälsa och besöksnäringens utveckling. Stiftelsens arbete bidrar till utvecklingen av reseanledningar, exempelvis cykel- och vandringsleder, som blir en viktig ingrediens i bilden av Västsverige som ett attraktivt turistmål.

Restaureringsarbete i Åskhults by, med både moderna och riktiga hästkrafter.

Personal – den viktigaste resursen

Antal anställda

Medelantalet anställda år 2020 har varit 23 personer, 22 tillsvidareanställda och 1 projektanställd, varav en tredjedel kvinnor.

Kompetensutveckling

I princip all planerad kompetensutveckling ställdes in under våren.

Under hösten fortsatte vår serie med naturvårdsföreläsningar om innovativ naturvård. Under hösten tittade vi under ledning av Mattias Lindholm, intendent på Naturhistoriska muséet, mera på kustlandskapet med en exkursion i Tjurpannans naturreservat och en motsvarande i Äskhult med fokus på odlingslandskapet

Även om traditionella föreläsningar och konferen-

ser inte blivit av har pandemin skapat förutsättningar för att delta i många arrangemang digitalt. Flera kurser även med relativt praktisk inriktning som veteranisering av träd har genomförts digitalt.

Vi har i några fall deltagit på kurser, bland annat om praktisk naturvårdsbränning och eftersläckning, som byggts på att deltagarna träffas på plats.

Under året har vi arbetat med kunskapsutbyten inom ramen för Gothenburg Global Diversity Centre, ett samarbetsprojekt där Västkoststiftelsen ingår som en av ett femtontal aktörer.

Även om inte 2020 varit det år med mest kunskapsutbyte med andra är det inte på något sätt ett förlorat år. Mycket mer än vad vi förväntat har kunnat genomföras.

Sjukfrånvaro

Stiftelsens sjukfrånvaro har, precis som föregående år, varit ca 3 %. Organisationen har i liten utsträckning drabbats av covid-19. Endast några få anställda har smittats.

Mäns sjukfrånvaro ligger på 1,7 % medan kvinnornas är 6 %. Även om stiftelsen har växt under det senaste året är det fortfarande en liten organisation. Enskilda långtidssjukskrivningar har stor inverkan på sjukfrånvaron. I det här fallet har en manlig och en kvinnlig medarbetare varit sjukskrivna under längre tid.

Arbetsmiljö

Året har präglats av pandemin på så sätt att alla arbetsplatsträffar genomförts digitalt från mitten av mars. I en organisation som är så geografiskt utspridd som stiftelsen har digitala möten blivit mycket uppskattade. Mycket av den kommunikation som tidigare krävt långa bilresor har nu kunnat genomföras digitalt med tids- och miljövinster som följd. Även efter pandemin kommer säkerligen en stor andel av stiftelsens möten att ske

digitalt för att skapa utrymme för andra typer av möten då vi faktiskt träffas.

Under året har riktlinjer för medarbetare, med utgångspunkt i Folkhälsomyndighetens rekommendationer, införts och justerats i takt med pandemins utveckling.

Under våren flyttades skyddsronder fram i förhoppningen att pandemin skulle vara över under hösten. Även då ställdes de in. Det innebär att vi behöver ta nya tag och fokusera på att de genomförs under första halvåret 2021.

Tillsammans med en friskvårdsaktör, Aktivitus, har vi under hösten genomfört hälsotester. Samarbetet med Aktivitus innebär att samtliga anställda erbjuds ett test två gånger per år och coachingsamtal mellan testtillfällena. Syftet är att uppmuntra till bättre tränings- och kostvanor. Tidigare studier visar att det finns en överrepresentation av led- och muskelskador bland medarbetare. Sannolikt krävs det mer träning, främst bland de som jobbar fysiskt med naturvårds- och friluftsgårdar, för ett hållbart arbetsliv.

Workshop om kustlandskapet med Mattias Lindholm på Tjurpannans naturreservat.

Naturreservat

◆ visar områden där Stiftelsen äger mark

- ◆ Stora Les branter Dals Ed
- ◆ Sunds Branter Dals Ed
- ◆ Tingvallamossen Dals Ed
- ◆ Äng Dals Ed
- ◆ Grimsholmen Falkenberg
- ◆ Sumpafallen Falkenberg
- ◆ Ragnerudsjöns branter Färgelanda
- ◆ Kroppefjäll Färgelanda/Mellerud/Vänersborg
- ◆ Stora Höghult Färgelanda/Uddevalla
- ◆ Dättern I Grästorp/Lidköping/Vänersborg
- ◆ Dättern II Grästorp/Vänersborg
- ◆ Göddered – Hakered Göteborg
- ◆ Vargö Göteborg
- ◆ Vinga skärgård Göteborg
- ◆ Vrångö skärgården Göteborg
- ◆ Vättlefjäll Göteborg/Ale
- ◆ Nordre Älvs estuarium Göteborg/Kungälv/Öckerö
- ◆ Träkärsslätt Göteborg/Möndal
- ◆ Sandsjöbacka Göteborg/Möndal/Kungsbacka
- ◆ Gårdshult Halmstad
- ◆ Söderängarna, Gårdshult Halmstad
- ◆ Molla bokskog Herrljunga
- ◆ Mollungen Herrljunga
- ◆ Ollestad Herrljunga
- ◆ Skolskogen Hylte
- ◆ Bråtaskogen Härryda
- ◆ Klippan Härryda
- ◆ Risbohult Härryda

- ◆ Yxsjön Härryda
- ◆ Hördalen Kungsbacka
- ◆ Kedholmen Kungsbacka
- ◆ Vallda Sandö Kungsbacka
- ◆ Äskhult Kungsbacka
- ◆ Brattön Kungälv
- ◆ Dösebackaplatån Kungälv
- ◆ Guddehjälms Kungälv
- ◆ Gullbringa Kungälv
- ◆ Hällsungamyren Kungälv
- ◆ Hålda Kungälv
- ◆ Klåverön Kungälv
- ◆ Marstrand Kungälv
- ◆ Kärna bokskog Kungälv

- ◆ Lysegården Kungälv
- ◆ Marieberg Kungälv
- ◆ Nordön Kungälv
- ◆ Ormo Kungälv
- ◆ Tjurholmen Kungälv
- ◆ Tjurholmen strandängar Kungälv
- ◆ Tofta Kungälv
- ◆ Älgön Kungälv
- ◆ Ödsmåls kile Kungälv
- ◆ Göta o Nordre Älvs dalg. Kungälv/Göteborg
- ◆ Hulan Lerum
- ◆ Rammdalen Lerum
- ◆ Säveån Lerum
- ◆ Säveån Hedefors Lerum

Naturreservat

◆ visar områden där Stiftelsen äger mark

- ◆ Härskogen Lerum/Härryda
- ◆ Jonsereds strömmar Lerum/Partille
- ◆ Backas barrskog Lilla Edet
- ◆ Brattorpsån Lilla Edet
- ◆ Bredfjället Lilla Edet/Uddevalla
- ◆ Brännefjäll Lilla Edet
- ◆ Långsbergen Lilla Edet
- ◆ Valdalsbergen Lilla Edet
- ◆ Valdalsjön Lilla Edet
- ◆ Långemossen Lilla Edet/Trollhättan
- ◆ Broälven Lysekil
- ◆ Gröderhamnsängen Lysekil
- ◆ Holma Lysekil

- ◆ Kalven på Stora Kornö Lysekil
- ◆ Näverkärr Lysekil
- ◆ Stora Bornö Lysekil
- ◆ Trälebergskile Lysekil
- ◆ Vägeröd Lysekil
- ◆ Ryxö Lysekil
- ◆ Gåsöarkepelagen Lysekil
- ◆ Gode mosse Mark
- ◆ Gäddevik Mark
- ◆ Hyltenäs kulle Mark
- ◆ Letebo Mark
- ◆ Ramhultafallet Mark
- ◆ Smälteryd Mark
- ◆ Stoms ås Mark
- ◆ Årenäs - Tostekulla Mark

- ◆ Eds barrskog och våtmark Mellerud
- ◆ Forsbo Mellerud
- ◆ Norra Båsans Mellerud
- ◆ Ranneberget Mellerud
- ◆ Ryr Mellerud
- ◆ Stora Liane Mellerud
- ◆ Svanvila Mellerud
- ◆ Svaravretorpet Mellerud
- ◆ Årbolsfjället Mellerud
- ◆ Bredmossen Munkedal
- ◆ Gunnarsbo Munkedal
- ◆ Harkerudsjöns gammelsk Munkedal
- ◆ Kviström Munkedal
- ◆ Kynnefjäll Munkedal
- ◆ Kynnefjäll, Sätret Munkedal
- ◆ Strömmarna Munkedal
- ◆ Södra Harska Munkedal
- ◆ Vågsäter Munkedal
- ◆ Vågsäter bokskog Munkedal
- ◆ Malevattnet Munkedal/Tanum
- ◆ Bredmossen Munkedal/Uvalla
- ◆ Härmanö Orust
- ◆ Koljön Orust
- ◆ Kollungeröd vatten Orust
- ◆ Näs Orust
- ◆ Råssö Orust
- ◆ Svanvik Orust
- ◆ Valön Orust

Naturreservat

◆ visar områden där Stiftelsen äger mark

◆ Stigfjorden	Orust/Tjörn	◆ Jorefjorden	Tanum
◆ Björnaråsen	Partille	◆ Kragenäs	Tanum
◆ Alvö	Sotenäs	◆ Kärra	Tanum
◆ Anneröd – Hogsäm	Sotenäs	◆ Lammön	Tanum
◆ Bua Hed	Sotenäs	◆ Mårtensröd	Tanum
◆ Hällö-arkipelagen	Sotenäs	◆ Otterön	Tanum
◆ Ramsvikslandet	Sotenäs	◆ Raftön	Tanum
◆ Börs Flåg	Stenungsund	◆ Rödhammarsfjorden	Tanum
◆ Ramsön – Keholmen	Stenungsund	◆ Svenneby mellangård	Tanum
		◆ Tanumskilen	Tanum
		◆ Tanumskusten	Tanum
		◆ Tingvall	Tanum
		◆ Tjurpannan	Tanum
		◆ Toröds mossen	Tanum
		◆ Trossö - Kalvä - Lindö	Tanum
		◆ Trättestad	Tanum
		◆ Ulön – Dannemark	Tanum
		◆ Underslös	Tanums kommun
		◆ Valön	Tanum
		◆ Veddö-arkipelagen	Tanum
		◆ Breviks kile	Tjörn
		◆ Härön	Tjörn
◆ Ranebo naturskog	Stenungsund		
◆ Ranebolund	Stenungsund		
◆ Rördalen	Stenungsund		
◆ Stenungsundskusten	Stenungsund		
◆ Svartedalen	Stenungsund/Kungälv/Lilla Edet		
◆ Halle – Vagnaren	Strömstad		
◆ Nöddökilen	Strömstad		
◆ Orrevikskilen	Strömstad		
◆ Strömsvattnet	Strömstad		
◆ Älgöleran	Strömstad		
◆ Bjällermossen	Svenljunga		
◆ Fegen	Svenljunga		
◆ Gälared	Svenljunga		
◆ Holmaberg	Svenljunga		
◆ Holmen i Simmesjön	Svenljunga		
◆ Klev	Svenljunga		
◆ Bredmossen med Fisklössjön	Tanum		
◆ Gullbringa	Tanum		
◆ Hjärterö-arkipelagen	Tanum		
		◆ Kälkerön	Tjörn
		◆ Pater Noster skärgård	Tjörn
		◆ Sundsby	Tjörn
		◆ Säby kile	Tjörn
		◆ Toftenäs	Tjörn
		◆ Ekedal	Tranemo

Naturreservat

◆ visar områden där Stiftelsen äger mark

◆ Moghult	Tranemo	◆ Komosse	Uhamn/Trmo
◆ Skärtebo	Tranemo	◆ Gässlösa	Varberg
◆ Torpanäset	Tranemo		
◆ Häggsjöryr	Trollhättan		
◆ Hullsjön	Trollhättan/Vänersborg		
◆ Lilla Boda	Trollhättan		
◆ Ålstadsnäset	Trollhättan		
◆ Bratteforsån	Uddevalla		
◆ Gullmarsberg	Uddevalla		
◆ Gullmarsfjorden	Uddevalla		
◆ Havstensfjorden	Uddevalla		
◆ Högalidsberget	Uddevalla		
◆ Kalvä	Uddevalla		
◆ Korsviken	Uddevalla		
◆ Lilla Hasselön	Uddevalla		
◆ Store Mosse	Uddevalla		
◆ Svartedalen Bokenäset	Uddevalla		
◆ Bakträgen	Ulricehamn		
◆ Frälsegården	Ulricehamn		
◆ Hössna Prästgård	Ulricehamn		
◆ Knätte	Ulricehamn		
◆ Korpeboberg	Ulricehamn		
◆ Kråkebo	Ulricehamn		
◆ Kycklingkullen	Ulricehamn		
◆ Kärnås	Ulricehamn		
◆ Årås	Ulricehamn		
◆ Åramossen	Ulricehamn		
◆ Önnarp	Ulricehamn		
		◆ Lärkemossen	Värgårda
		◆ Mängsholm	Värgårda
		◆ Tånga hed	Värgårda
		◆ Yxnäs	Värgårda
		◆ Buxåsen	Vänersborg
		◆ Knäckeullarna	Vänersborg
		◆ Oxeklev	Vänersborg
		◆ Sjöbotten	Vänersborg
		◆ Trone mosse	Vänersborg
		◆ Tunhems ekhagar	Vänersborg
		◆ Vänersnäs	Vänersborg
		◆ Baljåsen	Åmål
		◆ Baståsen	Åmål
		◆ Brudkullen	Åmål
		◆ Brurmossen	Åmål
		◆ Bräcke ängar	Åmål
		◆ Grimsheden	Åmål
		◆ Hafsåsen	Åmål
		◆ Orsberget	Åmål
		◆ Sörknatten	Åmål
		◆ Yttre Bodane	Åmål
		◆ Öjersbyns gammelskog	Åmål
		◆ Röror	Öckerö

Stugan på Kasebo i Kynnefjäll.

Stiftelsens fastigheter

Naturresevat/Fastighet	Kommun	Anskaffningsvärde	Taxeringsvärde
Brattön Brattön 1:7	Kungälv	500 000	-
Bredfjället Grinneröds-Holmen 1:1	Uddevalla	750 000	326 000
Brobacka Brobacka 1:4	Alingsås	450 000	92 000
Bua Hed Bua 1:68	Sotenäs	240 000	92 000
Dalslands kanal Skåpafors 6:6	Bengtsfors	12 000	-
Fegen Humlered 1:3	Svenljunga	75 000	-
Furustad Valsebo 1:45	Dals Ed	263 000	277 000
Grimsholmen Boberg 3:10	Falkenberg	517 000 1	129 000
Gårdshult Gårdshult 1:11	Halmstad	-	1 554 000
Gässlösa Gässlösa 1:7	Varberg	10 425	172 000
Hyltenäs kulle Sammanföring nr 125733 Öxnevalla-Hyltenäs 2:4 Öxnevalla-Hyltenäs 3:6	Mark Mark	355 000	-
Härskogen Härskogen 1:1 Rya 1:17	Lerum Härryda	653 000 -	5 062 000
Hördalen Vallda 25:14	Kungsbacka	1 000	176 000

Naturresevat/Fastighet	Kommun	Anskaffningsvärde	Taxeringsvärde
Kedholmen Särö 1:482	Kungsbacka	40 000	87 000
Klippan Klippan 1:1	Härryda	335 000	-
Koljön Ängön 1:107	Orust	123 000	129 000
Kviström Kviström 1:81	Munkedal	93 000	133 000
Kynnefjäll Krokstads-Hult 1:5	Munkedal	7 000 000	2 609 000
Kälkerön Kälkerön 1:2	Tjörn	225 000	2 014 000
Mölarp Mölarp 1:18	Borås	710 000	332 000
Nabben Nabben 2:1	Mark	-	-
Näverkärr Näverkärr 1:2	Lysekil	-	4 290 000
Ramsön Ramsön 1:5 Ramsön 1:6	Stenungsund Stenungsund	1 900 000 -	2 593 000 389 000
Risveden Gunntorp 2:23 Skäfthult 1:19	Ale Lerum	5 341 000 1 396 000	1 608 000 -
Rörö Rörö 2:160	Öckerö	1 142 315	-

Naturresevat/Fastighet	Kommun	Anskaffningsvärde	Taxeringsvärde
Sandsjöbacka Årekärr 1:4	Göteborg	255 000	1 961 000
Hovås 57:88	Göteborg	30 000	
Sammanföring nr 096545		65 000	1 390 000
Årekärr 1:2	Göteborg		
Årekärr 1:3	Göteborg		
Årekärr 2:15	Göteborg		
Årekärr 2:2	Göteborg		
Årekärr 2:3	Göteborg		
Årekärr 2:31	Göteborg		
Sammanföring nr 96755		127 300	329 000
Hovås 3:268	Göteborg		
Hovås 3:173	Göteborg		
Hovås 57:117	Göteborg		
Kobbegården 6:359	Göteborg		
Sammanföring nr 100320		123 700	59 000
Källeredgården 1:31	Mölndal		
Torkelsbohög 1:32	Mölndal		
Apelgården 1:14	Mölndal	35 800	-
Eken 1:9	Mölndal	44 000	-
Heljered 3:21	Mölndal	211 900	-
Heljered 3:22	Mölndal		-
Tällered 1:9	Mölndal	53 000	-
Varla 6:13	Kungsbacka	12 000	-
Bukärr 4:8	Kungsbacka	3 500	-
Ekenäs 3:29	Kungsbacka	32 500	77 000
Guntofta 5:1	Kungsbacka		
Sammanföring 214052		333 700	622 000
Algusered 1:249	Kungsbacka		
Bukärr 2:111	Kungsbacka		
Bukärr 2:112	Kungsbacka		
Ekenäs 3:34	Kungsbacka		
Ekenäs 5:12	Kungsbacka		
Guntofta 1:74	Kungsbacka		
Guntofta 2:19	Kungsbacka		
Guntofta 3:7	Kungsbacka		
Höga 1:20	Kungsbacka		
Höga 1:21	Kungsbacka		
Höga 3:2	Kungsbacka		
Nötegång 1:88	Kungsbacka		
Sandsjöbacka 1:2	Kungsbacka	201 000 7	12 000
Skårby 6:2	Kungsbacka	300 000	

Naturresevat/Fastighet	Kommun	Anskaffningsvärde	Taxeringsvärde
Skarsdalen			
Kvarnviken 1:59	Bengtstors	549 500	342 000
Skolskogen			
Sonhult 1:12 (½)	Hylte	500 000	964 000
Skårtebo			
Skårtebo 1:2	Tranemo	200 000	-
Sumpafallen		138 000	
Svarträ 1:14	Falkenberg		653 000
Svarträ 2:15	Falkenberg		-
Svarträ 2:16	Falkenberg		-
Svarträ vattenfall	Falkenberg		-
Sammanföring nr 135299			234 000
Svarträ 2:17	Falkenberg		
Svarträ 3:10	Falkenberg		
Svarträ 3:11	Falkenberg		
Svarträ 4:11	Falkenberg		
Svarträ 4:12	Falkenberg		
Sammanföring nr 135325			459 000
Bössgård 1:9	Falkenberg		
Maen 1:8	Falkenberg		
Maen 1:9	Falkenberg		
Okome 1:8	Falkenberg		
Okome-Boarp 1:10	Falkenberg		
Okome-Boarp 1:12	Falkenberg		
Okome-Boarp 1:8	Falkenberg		
Okome-Tubbared 1:8	Falkenberg		
Okome-Tubbared 1:9	Falkenberg		
Ulvsbo 1:5	Falkenberg		
Svartedalen			
Anvik 1:3	Stenungsund	180 000	-
Tjurpannan			
Sammanföring nr 130282		435 000	-
Långeby 2:52	Tanum		
Långåker 1:19	Tanum		
Tofta			
Lycke-Tofta 1:6	Kungälv	390 000	310 000

Naturresevat/Fastighet	Kommun	Anskaffningsvärde	Taxeringsvärde
Tångahed			
Tångahed 1:2	Värgårda	589 545	861 000
Ulön-Dannemark			
Ulön 1:1	Tanum	230 000	-
Vallda Sandö			
Vallda 1:1	Kungsbacka	1 000	3 145 000
Vargö			
Styrsö 1:115	Göteborg	1 000	-
Styrsö 1:73	Göteborg	296 000	-
Styrsö 1:166	Göteborg		
Verleskogen			
Verle 1:39	Ale	1 991 500	176 000
Älgön			
Älgön 1:2 (½)	Kungälv	-	1 548 500
Äskhult			
Sammanföring nr 93921		2 100 000	2 579 000
Äskhult 1:2	Kungsbacka		
Äskhult 1:4	Kungsbacka		
Äskhult 1:5	Kungsbacka		
Äskhult 1:11	Kungsbacka		
Summa		31 561 685	39 485 500

Svenska byggnadsvårdsföreningen och Slöjd & Byggnadsvård höll ett byggnadsvårdsläger på Näverkärr i juli.

Byggnader

Arbetet i enlighet med den strategi som styrelsen fastställt för stiftelsens byggnader har fortsatt. Endast de byggnader som kan användas ska långsiktigt behållas i stiftelsens ägo.

Näverkärr bebodligt

Under året har åtgärder slutförts och inredning införskaffats i Näverkärr så att huset nu är i beboeligt skick. Ett byggnadsvårdsläger genomfördes under sommaren i samarbete med Västra Götalandsregionen. Deltagarna bodde i huset under en knapp vecka och arbetade med flera viktiga åtgärder. Ett motsvarande läger är planerat för sommaren 2021.

Huset har sedan i december också en hyresgäst för första gången sedan huset kom i stiftelsens ägo.

Åkes hus på Ramsön

På Ramsön har viktiga takförstärkande åtgärder

gjorts på Åkes hus. Målsättningen är precis som för Näverkärr att huset under kommande år ska kunna användas på nytt till guidningar eller i förlängningen uthyrning. På den intilliggande Keholmen har tyvärr inte de åtgärder som startades under 2019 kunnat slutföras. Det är högprioriterat inför 2021.

Kynnefjäll, Kasebo uthyrt

Ett hus i Kynnefjäll, Kasebo, har hyrts ut till Sörbygdens Kultur- och Musikförening. Tanken är att föreningens medlemmar ska utföra enklare renoveringsåtgärder och också anordna evenemang kring huset. Det blev inga evenemang under 2020 på grund av pandemin.

På Äskhult har sedvanliga renoveringsåtgärder genomförts.

Förstärkning av taket på Åkes hus på Ramsön i Stenungsunds kommun.

Förvaltningsberättelse

En av flera nya spänger i Kroppefjäll.

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden

Org.-nr: 857201-9076

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE år 2020

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Allmänt om verksamheten

Stiftelsen bildades år 1962 av Göteborgs Stad och landstingen i Göteborgs och Bohus län.

Stiftelsen har till ändamål att genom tillskapande och förvaltandet av en fond åt nuvarande och kommande generationer bevara för friluftslivet värdefulla strand- och strövområden, öar och holmar i Västsverige även som för den västsvenska naturen och landskapsbilden i övrigt värdefulla eller karaktäristiska områden.

Stiftelsens säte är Göteborg, Västra Götalands län.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under året har Stiftelsen fått Länsstyrelsens uppdrag att vara naturvårdsförvaltare av ytterligare fyra reservat i Västra Götalands län, varav ett nytt, Brännefjäll i Lilla Edets kommun samt en överföring av tre befintliga reservat, Bråtaskogen i Härryda kommun, Tranhult i Borås kommun och Årbolsfjället i Melleruds kommun. Samtidigt har skötselansvaret av tre reservat nära Kosterhavets nationalpark återtagits av Länsstyrelsen för att rationalisera skötseln.

Den rådande pandemin, covid-19, har påverkat stiftelsens verksamhet. Den har lett till ett ökat besöksstryck, som är positivt i grunden, men också innebär problematik med överfulla parkeringsplatser, ökat slitage och i vissa fall trängsel. Stiftelsens guidade vandringar ställdes in under första halvåret, men återupptogs sedan med nya krav angående deltagarantal.

Pandemin har dock inte stört möjligheterna att genomföra naturvårds- och friluftslivsåtgärder, som istället genomförts i större grad än någonsin tidigare. På fem, sex år har stiftelsens omsättning fördubblats genom förstärkta huvudmannabidrag, utökade uppdrag från Länsstyrelsen, statsbidrag för strandstädning och ett nytt uppdrag kring ledutveckling.

I princip samtliga typer av naturvård, slåtter, åtgärder kring betesdrift, har genomförts i större utsträckning än tidigare och motsvarande gäller åtgärder för friluftsliv som förbättring och markering av stigar, nya vindskydd, eldstäder och friluftstoletter.

Under hösten beviljade Regionala Utvecklingsnämnden i Västra Götalandsregionen bidrag till ett utökat ledutvecklingsuppdrag för stiftelsen. Från och med 2021 kommer stiftelsen att samordna utvecklingen av cirka 200 mil leder för cykel och vandring i samarbete med ett 40-tal kommuner.

Även strandstädningen har utvecklats positivt under året även om det statliga bidraget reducerats något.

Under året har inga markinköp genomförts, men i skrivande stund pågår förhandlingar om tre områden. Det är troligt att åtminstone två kan bli aktuella för förvärv under 2021.

I övrigt har verksamheten bedrivits som tidigare år. För ytterligare information hänvisas till Stiftelsens verksamhetsberättelse.

Flerårsöversikt

	2020	2019	2018	2017	2016
Huvudintäkter	67 349 441	61 574 069	55 088 589	46 300 652	42 584 406
Resultat efter finansiella poster	-373 046	4 030 630	78 822	- 856 331	12 634
Soliditet	41,70%	43,53%	27,40%	37,88%	42,62%

Definitioner av nyckeltal, se not 1.

Beträffande Stiftelsens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Resultaträkning

		2020	2019
Stiftelsens intäkter			
Bidrag	Not 2	38 331 054	42 990 514
Nettoomsättning	Not 3	29 018 386	18 583 555
Övriga rörelseintäkter		647 223	379 985
		67 996 663	61 954 054
Stiftelsens kostnader			
Lämnade bidrag	Not 4	- 10 975 363	- 11 129 398
Övriga externa kostnader		- 41 435 571	- 32 296 650
Personalkostnader	Not 5	- 15 957 655	- 14 497 009
Övriga rörelsekostnader		-	- 192
		- 68 368 589	- 57 923 249
Resultat före finansiella intäkter och kostnader		- 371 926	4 030 805
Finansiella intäkter och kostnader	Not 6		
Förlust vid avyttring av värdepapper		-	- 71
Övriga finansiella intäkter		-	-
Räntekostnader		- 1 120	- 104
		- 1 120	- 175
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		- 373 046	4 030 630
ÅRETS RESULTAT		- 373 046	4 030 630

Balansräkning

		2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar/Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	Not 7	104	104
Inventarier, verktyg och installationer	Not 8	-	-
Övriga materiella anläggningstillgångar	Not 9	55 420	55 420
Summa materiella anläggningstillgångar		55 524	55 524
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 10	-	-
Andra långfristiga fordringar	Not 11	281 750	-
Summa finansiella anläggningstillgångar		281 750	-
Summa finansiella anläggningstillgångar		337 274	55 524
Omsättningstillgångar – Varulager m m			
Förskott till leverantörer		368 779	-
		368 779	-
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		8 989 369	3 592 181
Övriga fordringar		1 466 557	1 097 793
Förutbetalda kostnader, upplupna intäkter	Not 12	1 788 518	969 741
		12 244 444	5 659 715
Kassa och bank		11 883 148	18 932 325
Summa omsättningstillgångar		24 496 371	24 592 040
SUMMA TILLGÅNGAR		24 833 645	24 647 564
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Fritt eget kapital vid räkenskapsårets början		10 730 383	6 699 753
Årets resultat		- 373 046	4 030 630
		10 357 337	10 730 383
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		8 872 431	4 740 700
Aktuella skatteskulder		3 614	66 399
Övriga skulder		818 174	487 208
Mottagna, ej nyttjade bidrag	Not 13	2 231 651	1 480 479
Upplupna kostnader, förutbetalda intäkter		2 550 438	7 142 395
		14 476 308	13 917 181
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		24 833 645	24 647 564

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen samt Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Soliditet

Justerat eget kapital i procent av balansomslutningen.

Materiella anläggningstillgångar

Erhållna bidrag avseende förvärv av anläggningstillgångar har minskat anskaffningsvärdet för respektive tillgång vilket innebär att ingen avskrivning sker då anskaffningsvärdet är noll. Övriga materiella anläggningstillgångar avser djur och ingen avskrivning sker.

Noter till resultaträkningen

Not 2 Bidrag

	2020	2019
Västra Götalandsregionen	11 627 000	10 026 600
Region Halland	1 133 000	1 184 946
Göteborgsregionens kommunalförbund	3 850 000	3 760 000
EU-bidrag	3 589 847	7 004 462
Länsstyrelsen i Hallands län	3 382 991	3 419 087
Bidrag Länsstyrelsen i Västra Götalands län	348 525	0
Övriga bidrag	15 922 268	18 025 536
Ianspråktagande av bidrag som använts för förvärv av anläggningstillgångar	-1 522 577	-247 412
Ianspråktagande av bidrag som använts för installation av solceller	0	-182 705
	38 331 054	42 990 514

Not 3 Nettoomsättning

Uppdragsverksamhet	25 291 611	15 535 413
Övriga intäkter	3 726 775	3 548 141
Avgår: erhållna intäkter som använts för förvärv av anläggningstillgångar	0	-499 999
	29 018 386	18 583 555

Not 4 Lämnade bidrag

Mottagare	Avseende	2020	2019
Botaniska föreningen	guidade vandringar	2 150	21 500
Frillesås FF	strandstädning	5 000	0
Kungsbacka kommun (återbet fg. år)	strandstädning	160 398	-45 900
Kungälv kommun	strandstädning	602 977	1 533 959
Lysekils kommun	strandstädning	470 312	958 963
Onsala BK	strandstädning	10 000	5 000

Noter

		2020	2019
Onsala IBK	strandstädning	10 000	5 000
Orust kommun	strandstädning	497 565	640 300
Park och Naturförv. Gbg	strandstädning	370 253	430 250
Sotenäs kommun	strandstädning	5 206 166	2 779 846
Stenungsunds kommun	strandstädning	223 367	366 295
Strandstädarna	strandstädning	50 000	363 260
Strömstads kommun	strandstädning	364 450	1 041 095
Städa Sverige	strandstädning	250 000	267 000
Tanums kommun	strandstädning	1 535 792	1 500 677
Tjörns kommun	strandstädning	585 317	629 440
Uddevalla kommun	strandstädning	105 810	195 125
Vrakat.se	strandstädning	0	26 338
Världens Vackraste Skärgård (återbet.)	strandstädning	-40 000	40 000
Åsa IF	strandstädning	10 000	0
Öckerö kommun	strandstädning	555 806	371 250
		10 975 363	11 129 398

Beloppen ingår i Stiftelsens årsredovisning

Not 5 Medelantal anställda

Antal tillsvidareanställda	22	18
Projektanställda	1	2
Antal anställda	23	20

Not 6 Finansiella intäkter och kostnader

Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar		
Förlust värdepapper	0	-71
	0	-71
Dröjsmålsräntor för leverantörsfakturor	-1 120	-62
Räntekostnader, skattekonto	0	-42
	-1 120	-104
Summa finansiella intäkter och kostnader	-1 120	-175

Noter

Noter till balansräkningen	2020-12-31	2019-12-31
Not 7 Byggnader och mark		
Ingående anskaffningsvärde	104	103
Inköp	0	500 000
Erhållna bidrag för köp	0	-499 999
Utgående anskaffningsvärde	104	104
Redovisat värde	104	104
Fastigheternas totala anskaffningsvärde (före erhållet bidrag)	31 561 685	31 561 685
Fastigheternas totala taxeringsvärde	39 485 500	32 081 000
Not 8 Inventarier, verktyg och installationer		
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Årets inköp	1 522 577	247 412
Årets försäljning/utrangering/omklassificering	0	0
Erhållna bidrag för inköp	-1 522 577	-247 412
Utgående anskaffningsvärde	0	0
Redovisat värde	0	0
Not 9 Övriga materiella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	55 420	69 275
Årets inköp	0	0
Årets försäljning/utrangering	0	-13 855
Erhållna bidrag för inköp	0	0
Utgående anskaffningsvärde	55 420	55 420
Redovisat värde	55 420	55 420
Not 10 Andra långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående balans	0	1 375
Omklassificeringar	0	0
Likvidationsresultat		-1 375
Utgående värde	0	0
Redovisat värde	0	0
Not 11 Andra långfristiga fordringar		
Ingående balans	0	0
Förutbetalda leasing	281 750	0
Utgående värde	281 750	0
Redovisat värde	281 750	0

Noter

Övriga noter	2020-01-01 – 2020-12-31	2019-01-01 – 2019-12-31
Not 12 Projekt 8 Ledutveckling		
Erhållna bidrag VGR	2 134 693	1 035 870
Upplupna bidrag från tidigare år	-588 867	0
Övriga intäkter	356 030	406 035
Ledutveckling	-3 049 000	-1 871 411
Övriga externa kostnader	-123 629	-103 611
Personalkostnader administration	-98 543	-55 750
Finansiella kostnader	0	0
Kostnader som inte täcks av bidrag	303 995	0
Förväntade bidrag	-1 065 321	-588 867
Not 13 Mottagna ej nyttjade bidrag		
Skärgårdsrenhållning		
Intäkter	1 400 000	1 400 000
Upplupna/Förutbetalda bidrag	0	22 758
Renhållning	-931 477	-1 246 312
Anläggning och underhåll	-40 748	-71 117
Båt-/Bilkostnader	-37 591	-57 084
Tillsyn och information	-70 038	-48 245
Erhållet ej nyttjat bidrag	320 146	0
Projekt 4 Strandstädarbidrag NVV		
Erhållna bidrag NVV	12 786 960	13 551 374
Återbetalt för föregående år	-474 675	-229 221
Övriga erhållna bidrag	365 150	810 330
Övriga intäkter	5 143	16 095
Ej nyttjade bidrag från tidigare år	684 029	2 714 646
Strandstädning	-3 206 920	-3 876 343
Bidrag till kommunerna	-7 997 251	-10 401 300
Bidrag till övriga organisationer	-295 000	-706 598
Övriga externa kostnader	-228 418	-292 813
Personalkostnader administration	-684 884	-901 949
Finansiella kostnader	0	-192
Erhållet ej nyttjat bidrag	954 134	684 029

Noter

Övriga noter

Projekt 4

Vinterstrandstädning NVV

	2020-01-01 – 2020-12-31	2019-01-01 – 2019-12-31
Erhållna bidrag NVV	3 706 941	900 000
Återbetalt för föregående år	-67 350	0
Ej nyttjade bidrag från tidigare år	796 450	0
Strandstädning	-797 708	-103 550
Bidrag till kommunerna	-2 680 962	0
Erhållet ej nyttjat bidrag	957 371	796 450
Totalt erhållna ej nyttjade bidrag	2 231 651	1 480 479

Göteborg maj 2021

Stig-Olov Tingbratt
*ordförande*Eva Carlsson
vice ordförande

Rolf Berg

Sten Brodén

Rolf Gustavsson

Bengt Hansves

Åsa Hartzell

Henrik Martinsson

Lars-Arne Staxäng

Per Stenberg

Mikael Sternemar

Therese Stoltz

Sven Swedberg

Göteborg maj 2021

Gunilla Lönnbratt
*Auktoriserad revisor, PwC*Eva Kristensen
*Förtroendevald revisor*Wimar Sundeen
*Förtroendevald revisor*Peter Wesley
Förtroendevald revisor

Mossa i morgonskrud i naturreservatet Komosse.

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen för
Västsvenska Fritidsområden, org.nr 857201-9076

Rapport om årsredovisningen Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen för Västsvenska Fritidsområden för år 2020. Stiftelsens årsredovisning ingår på sidorna 58-67 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *De förtroendevalda revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorsedd i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-57 samt 72-74. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information. I samband med vår revision av årsredovisningen

är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsedd i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som

utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen.

Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden.

Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisions-

bevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt stiftelselagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen för Västsvenska Fritidsområden för år 2020. Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har i nhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

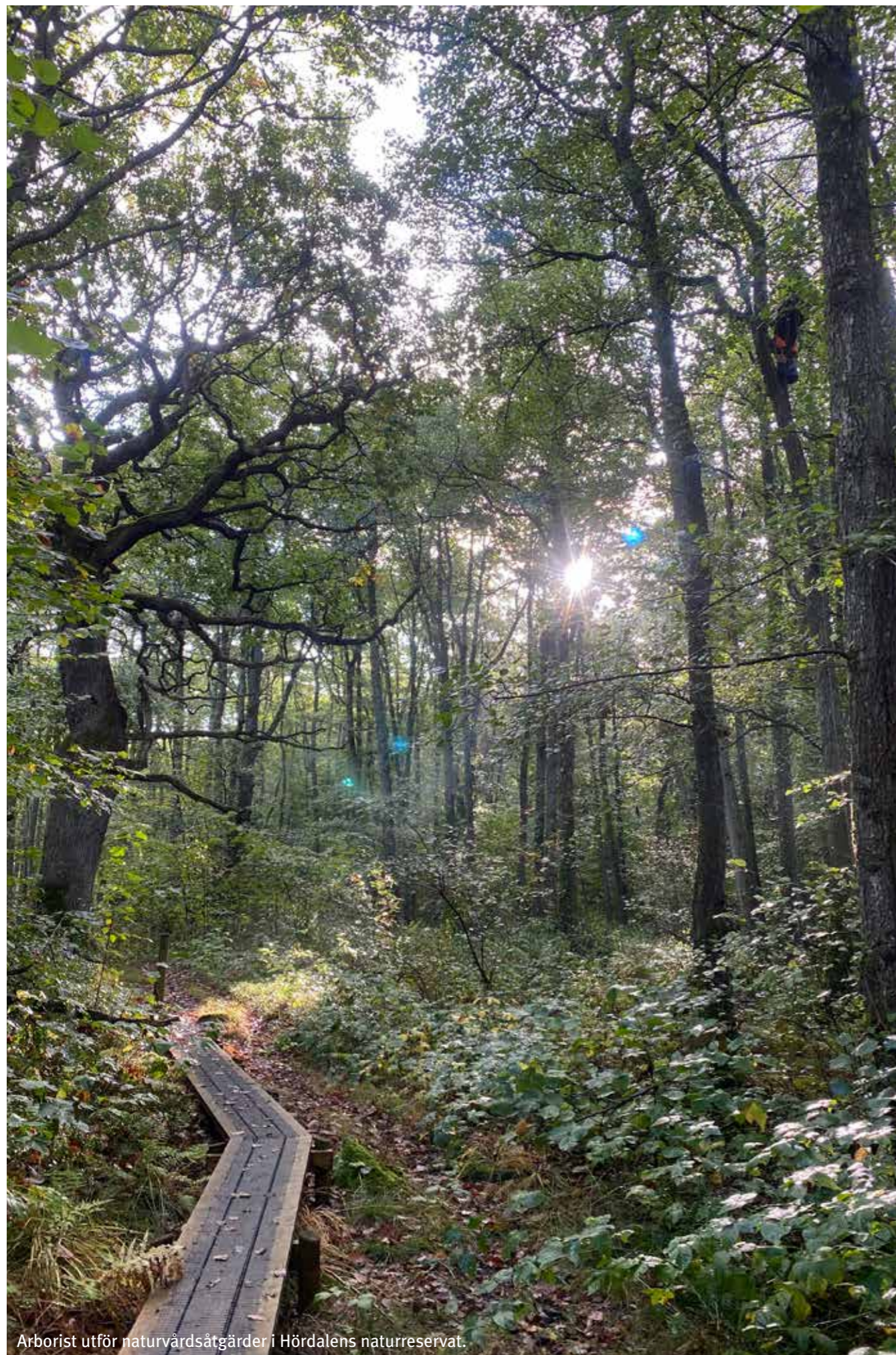
Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen. Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Göteborg maj 2021

Gunilla Lönnbratt
Auktoriserad revisor PwC

Eva Kristensson   Wimar Sundeen
Förtroendevald revisor   Förtroendevald revisor

Peter Wesley
Förtroendevald revisor

Arborist utför naturvårdsåtgärder i Hördalens naturreservat.

Stiftelsen under 2020

Huvudmän

Västra Götalandsregionen, VGR
Region Halland
Göteborgsregionens Kommunalförbund, GR

VGR

Stig-Olov Tingbratt (C), ordförande
Eva Carlsson (S), vice ordförande
Rolf Berg (S)
Sten Brodén (V)
Bengt Hansves (SD)
Boel Lanne MP, ersättare
Lars-Arne Staxäng (M)
Mikael Sternemar (L)
Jakob Hallman (KD), ersättare
Sanida Okanovic (S), ersättare

Region Halland

Per Stenberg (M)
Therese Svensson Stoltz (S)
Stefan Bengtsson (C), ersättare

GR

Rolf Gustavsson (S), AU
Åsa Hartzell (M), AU
Ronald Caous (S), ersättare

Länsstyrelsen Västra Götaland

Sven Swedberg
Jörel Holmberg, ersättare

Länsstyrelsen Halland

Henrik Martinsson
Mikael Stenström, ersättare

Stiftelsens arbetsutskott utgjordes under 2020 av ordförande, vice ordförande samt Per Stenberg och Rolf Gustavsson. Styrelsen har under året haft fyra sammanträden och fem arbetsutskottsmöten.

Revisorer

Länsstyrelsen Västra Götaland
auktoriserad revisor Gunilla Lönnbratt PWC
VGR Wimar Sundeen
Region Halland Peter Wesley
GR Eva Kristensen

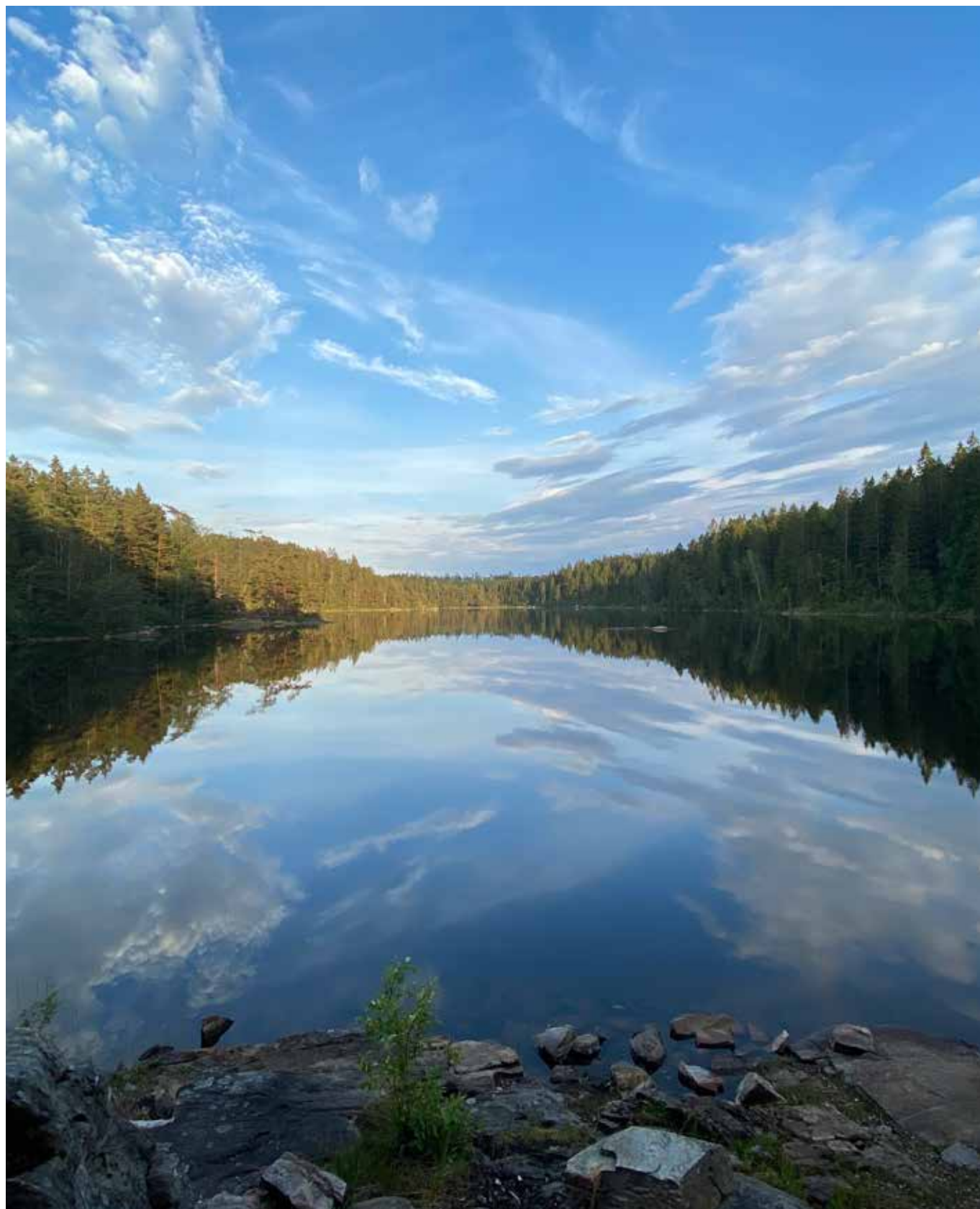
Tryck: Billes Tryckeri – miljöcertifierade enligt
Svanen, FSC, PEFC, och ISO 14001

Papper: Omslag Munken Lynx 170 g
Inlaga Munken Lynx 120 g
EU Ecolabel, FSC®

Produktion: Väst kuststiftelsen

Foto: Väst kuststiftelsen
Södra Bohuslän Turism sid 8
Naturkompaniet sid 10
Hanna Malmqvist sid 27
Fredrik Schenholm sid 34
Omslagets framsida: Brobacka naturreservat. Foto: Axel Weidner
Omslagets baksida: Midsommarafton vid vindskyddet vid Övre Långevatten i Svartedalen.

Väst kuststiftelsen

NATURVÅRD ✻ FRILUFTSLIV

Seminariegatan 1 F · 413 13 Göteborg

Telefon 031 - 40 29 81

www.vastkuststiftelsen.se · post@vastkuststiftelsen.se